

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

---

27 FEBRUARI 1996

Wetsvoorstel tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot het personeel van de griffies en parketten (1)

(Ingediend door de heer Vandenberghe c.s.)

TOELICHTING

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorstel heeft in het algemeen — naast een herwaardering van het griffie- en secretariaatspersoneel — een efficiëntere werking van de griffies en van de secretariaten van de parketten tot doel.

Een aantal gegevens die voor het bereiken van dit doel belangrijk zijn, overschrijden daarom dit voorstel. Deze zullen bij een verdere rationalisering dienen te worden behandeld. Zo zijn er de huisvesting en de uitrusting van de diensten, de concretisering van de opleiding en de voortgezette vorming, de verdere vereenvoudiging van de fiscale taken, bijvoorbeeld door eenmalige en eenvormige vorderingen bij de rechtsingang in burgerlijke zaken en bij gelegenheid van het eindvonnis in strafzaken, eventueel een herziening van de tucht en de tuchtprocedure en het systeem van de adviezen, de eenheid van bevoegdheid voor alle benoemingen, het probleem van de bezoldigingen, enz.

---

(1) Op enkele wijzigingen na, stemt dit wetsvoorstel overeen met het reeds op 7 januari 1993 in de Senaat ingediende gedr. st. 605-1 (1992-1993).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

---

27 FÉVRIER 1996

Proposition de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire en ce qui concerne le personnel des greffes et des parquets (1)

(Déposée par M. Vandenberghe et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

A. COMMENTAIRE GÉNÉRAL

Outre une revalorisation du personnel des greffes et des secrétariats, la présente proposition de loi vise d'une manière générale à renforcer l'efficacité du fonctionnement des greffes et des secrétariats des parquets.

Un certain nombre d'éléments ayant leur importance pour la réalisation de cet objectif débordent donc du cadre de la présente proposition. Ils devront être traités dans le cadre d'une rationalisation plus globale. Il s'agit, par exemple, de l'hébergement et de l'équipement des services; de la formation et du recyclage; de la simplification des tâches fiscales, par exemple par des demandes uniques et uniformes lors de l'introduction d'instance en matière civile et lors du jugement final en matière pénale; éventuellement d'une révision de la discipline et de la procédure disciplinaire ainsi que du système des avis; de l'unité de compétence pour toutes les nominations; du problème des rémunérations, etc.

---

(1) À quelques modifications près, la présente proposition de loi correspond au document déjà déposé au Sénat le 7 janvier 1993 sous le numéro 605-1 (1992-1993).

Daar echter voorgesteld is dat dit voorstel geen budgettaire weerslag zal hebben, behoren tot de huidige middelen om het doel te bereiken voornamelijk: het concreet omschrijven van de structuren, de bevoegdheden en de taken en het vastleggen van objectieve criteria voor aanwervingen, benoemingen en bevorderingen.

De voornaamste criteria voor de aanwervingen, benoemingen en bevorderingen zijn de bekwaamheid en de werkijsver. Deze kunnen enkel gemeten worden door schoolgetuigschriften, examens en adviezen. Verder zijn de minimumleeftijd en de stage of opleiding van belang.

Wij wensen door dit voorstel:

— het ambt van griffier en dit van secretaris te herwaarderen, ieder in functie van de dienst waarvoor ze voorzien zijn;

— in de mate van het mogelijke, in gelijke titels te voorzien voor vergelijkbare ambten van de leden van de griffies en van de secretariaten van de parketten;

— de aanwervings-, bevorderings- en benoemingsvoorwaarden voor vergelijkbare ambten van de leden van de griffies en van het personeel van de secretariaten van de parketten, steeds in de mate van het mogelijke, gelijk te schakelen;

— nieuwe dimensies te creëren voor de ambten van griffier en secretaris en deze aan te passen aan de nieuwe noden;

— de stage ter griffie of bij het parket van de licentiaten in de rechten om te zetten in een effectieve dienstuitoefening;

— het statuut van het administratief personeel van de griffies en parketten aan te passen en bepaalde anomalieën weg te werken.

De wijziging van de titels is een aanzet tot herwaardering van de ambten. Zo vervangt de titel van hoofdsecretaris deze van secretaris. De titel griffier-hoofd van de griffie wordt vervangen door hoofdgriffier. De adjunct-secretaris wordt secretaris. De klerk-griffier en klerk-secretaris worden adjunct-griffier, respectievelijk adjunct-secretaris, tevens teneinde verwarring uit te sluiten met de vroegere benaming commis-griffier of griffier-klerk en met de klerk in de administratie. Er wordt in een nieuwe functie voorzien van kabinetssecretaris bij het hoofd van het parket. De door de voorzitters gekozen secretarissen worden eveneens kabinetssecretaris genoemd.

Deze wijzigingen van titel hebben geen invloed op de bezoldiging. Ze hebben evenmin invloed op de taken. Zo zal de hoofdgriffier van het vrederecht de rechter, zoals voorheen, als griffier bijstand blijven verlenen in zijn ambtsverrichtingen.

Toutefois, comme on part du principe que la proposition ne devra pas avoir d'incidence budgétaire, les moyens actuellement envisageables pour réaliser cet objectif consistent principalement à définir concrètement des structures, des attributions et des tâches et à fixer des critères objectifs pour les recrutements, les nominations et les promotions.

Les critères principaux pour les recrutements, les nominations et les promotions sont l'aptitude et l'assiduité au travail. Ces critères ne peuvent se mesurer qu'au moyen de diplômes, d'examens et d'avis. Ont également leur importance l'âge minimum et le stage ou la formation.

Par la présente proposition nous entendons:

— revaloriser la fonction de greffier et celle de secrétaire, chacune dans l'optique du service pour lequel elles sont prévues;

— dans la mesure du possible, prévoir des titres égaux pour les fonctions comparables des membres des greffes et des secrétariats des parkets;

— dans la mesure du possible toujours, uniformiser les conditions de recrutement, de promotion et de nomination pour les fonctions comparables des membres des greffes et du personnel des secrétariats des parkets;

— donner de nouvelles dimensions aux fonctions de greffier et de secrétaire et les adapter aux besoins nouveaux;

— convertir le stage effectué par les licenciés en droit dans les greffes et les parkets en prestations de services effectives;

— adapter le statut du personnel administratif des greffes et des parkets et faire disparaître certaines anomalies.

La modification des titres est une amorce de revalorisation des fonctions. Ainsi, le titre de secrétaire en chef remplace-t-il celui de secrétaire. Le titre de greffier-chef de greffe est remplacé par greffier en chef. Le secrétaire adjoint devient secrétaire. Le commis-greffier et le commis-secrétaire deviennent respectivement greffier adjoint et secrétaire adjoint, de manière également à écarter toute confusion avec d'anciennes dénominations et avec le commis d'administration. Il est prévu une nouvelle fonction de secrétaire de cabinet auprès du chef du parquet. Les secrétaires choisis par les présidents seront aussi appelés secrétaires de cabinet.

Ces modifications de titre n'ont aucune incidence sur la rémunération. Elles n'en ont pas non plus sur les tâches. Ainsi, le greffier en chef de la justice de paix continuera, comme par le passé, à assister le juge en qualité de greffier dans l'exercice de ses fonctions.

Teneinde de functies van griffier en secretaris te herwaarderen, dienen de taken beter omschreven en, waar verantwoord, dienen nieuwe taken toevertrouwd te worden.

In het algemeen dient bij het omschrijven van taken en het bepalen van eventuele nieuwe taken voor de griffiers of de secretarissen elk dubbel gebruik te worden vermeden.

Het afleveren van afschriften is uitsluitend voorbehouden aan de griffiers ingevolge artikelen 172 en 1380 van het Gerechtelijk Wetboek. Het opzetten van een tweede dienst voor aflevering van afschriften door de secretaris, « met bijkomende boekhouding », is te verwerpen.

Het zou ook niet logisch zijn aan griffiers en secretarissen bepaalde bevoegdheden toe te kennen op basis van het loutere feit dat deze hun in de praktijk nu reeds gedelegeerd worden.

Magistraten, griffiers en secretarissen moeten ieder de taken vervullen die hun zijn opgedragen.

Er dient vooropgesteld dat de magistraten van de zetel en van het parket hun bevoegdheden niet kunnen delegeren.

Er dient ook vooropgesteld dat de griffie en het secretariaat bij het parket geen overeenstemmende begrippen zijn in functie van de dienst voor welke ze werden opgericht.

Identieke taken van de ene dienst aan de andere toewijzen op basis van een vergelijking, zou fundamenteel fout zijn. Elke van beide diensten dient zijn eigenheid en specificiteit te bewaren en als dusdanig geherwaardeerd te worden.

Het begrip griffie is voldoende bekend. De griffie is enerzijds een autonome openbare dienst, die bediend wordt door leden van de griffie, anderzijds de plaats waar de griffier gerechtelijke functies vervult in verband met de rechterlijke organisatie en de rechtspleging en waar hij gerechtelijke akten bewaart.

De griffier

Voor het ambt van griffier moet een nieuwe dimensie worden gecreëerd. Het zou echter fout zijn van de griffier, de notaris van het gerechtelijke gebeuren, de getuige die authenticiteit verleent aan de gerechtelijke akten, thans een soort hulprechter te maken. Daardoor zou de essentie van zijn ambt verloren gaan. Hij ondertekent nooit « voor de rechter ». Hij is een openbaar ambtenaar, lid van de rechterlijke orde, die gerechtelijke functies vervult, enerzijds in de griffie, waar hij de eigenlijke griffietaken vervult, hem rechtstreeks door de wetgever toevertrouwd, anderzijds in zijn specifieke bijstand als griffier aan de rechter, waar hij notuleert en authentificeert.

Afin de revaloriser les fonctions de greffier et de secrétaire, les tâches doivent être mieux définies et, lorsque cela se justifie, de nouvelles tâches doivent leur être confiées.

D'une manière générale, dans la définition des tâches et l'attribution de nouvelles tâches éventuelles aux greffiers ou aux secrétaires, il convient d'éviter tout double emploi.

La délivrance de copies est réservée exclusivement au greffier en vertu des articles 172 et 1380 du Code judiciaire. La création d'un second service pour la délivrance de copies par le secrétaire « avec comptabilité supplémentaire » doit être rejetée.

Il ne serait pas logique non plus de conférer certaines attributions aux greffiers et aux secrétaires pour la simple raison qu'elles leur sont déjà déléguées actuellement en pratique.

Les magistrats, les greffiers et les secrétaires doivent remplir les uns et les autres les tâches qui leur sont confiées.

Il faut prendre pour principe que les magistrats du siège et du parquet ne peuvent déléguer leurs pouvoirs.

Il faut prendre comme principe également que le greffe et le secrétaire du parquet ne sont pas des notions concordantes, compte tenu du service pour lequel ils ont été créés.

Confier à un service les mêmes tâches qu'à l'autre en se basant sur une comparaison serait une erreur grave. Chacun des deux services doit conserver son identité et sa spécificité et être revalorisé en tant que tel.

La notion de greffe est suffisamment connue. Le greffe est, d'une part, un service public autonome desservi par des membres du greffe et, d'autre part, le lieu où le greffier remplit des fonctions judiciaires en rapport avec l'organisation judiciaire et la procédure, et où il assure la conservation des actes judiciaires.

Le greffier

Il y a lieu de conférer une dimension nouvelle à la fonction de greffier. Toutefois, l'on aurait tort de faire du greffier, qui est le notaire de la vie judiciaire et le témoin qui authentifie les actes judiciaires, une sorte de juge auxiliaire, car l'on sacrifierait ainsi l'essence même de sa fonction. Le greffier ne signe jamais « pour le juge ». C'est un fonctionnaire public, membre de l'ordre judiciaire, qui remplit des fonctions judiciaires, d'une part, au greffe, où il accomplit les tâches du greffe proprement dites, que lui confie directement le législateur, et, d'autre part, dans le cadre de l'assistance spécifique qu'il fournit au juge en tant que greffier, en rédigeant les procès-verbaux et en authentifiant les pièces.

De griffier is het derde element in de gerechtelijke administratie, naast de rechter en het openbaar ministerie.

Het is een belangrijke vernieuwing thans de dubbele taak van de griffier in de wet als zodanig te omschrijven.

«De griffier vervult de griffietaken en staat de rechter bij als griffier in alle verrichtingen van zijn ambt» (art. 170). «De griffiers oefenen een gerechtelijke functie uit en vervullen hun taken in de griffie» (art. 171).

De dualiteit van de functie is duidelijk omschreven. Tot de taken van de griffier behoren de bijstand als griffier aan de rechter en de eigenlijke griffietaken. De voornaamste taken zijn omschreven in artikel 173 van het Gerechtelijk Wetboek.

a) Bijstand aan de rechter

Voor de griffier betekent bijstand aan de rechter in zijn ambtsverrichtingen ook het nagaan van de rechtmatigheid van de procesgang, erover waken dat de rechtspleging optimaal verloopt met inachtneming van alle betrokken procespartijen. Deze bijstand aan de rechter in zijn ambtsverrichtingen kan ook het opzoeken van rechtspraak en rechtsleer inhouden, hetgeen een grondige en permanente opleiding vereist. Ook de voorbereiding van de terechtzittingsdossiers kan tot de taken van bepaalde griffiers behoren.

Niet een wettekst alleen, maar ook een eigentijdse interpretatie van «bijstand aan de rechter» wordt met dit voorstel beoogd, opdat in de dagelijkse werkelijkheid wel degelijk een verhoogde medewerking van de griffiers aan de rechterlijke praktijk tot stand zou komen.

De bijstand aan de rechter in zijn ambtsverrichtingen kan uitgebreid worden tot het noodzakelijke opzoekingswerk en de voorbereiding van de ambtsverrichtingen.

De griffier als bewaker van de procedure kan de rechter ontlasten van tijdrovende opzoekingen en van administratief werk. Het is de griffier die conclusies en dossiers ontvangt en allicht concrete aanwijzingen i.v.m. rolnummer, inventaris der stukken enz. kan geven.

De griffier zal voor een belangrijk deel de fixaties tot behandeling van zaken door de rechter uitvoeren en de persoonlijke verschijning der partijen mee organiseren. Hij roept desgevallend na tussenvonnissen de getuigen en partijen op, betekent gerechtsbrieven aan deskundigen en waakt over het goed verloop der rechtspleging. Hij helpt partijen en rechter.

Een andere herwaardering van de taak van de griffier volgt uit de herschrijving van artikel 173: «De griffier notuleert het verloop van de rechtszaken ...

Le greffier est le troisième élément de l'administration judiciaire, à côté du juge et du ministère public.

C'est une innovation importante que de définir désormais comme telle, dans la loi, la double mission du greffier.

«Le greffier remplit les tâches du greffe et assiste le juge dans tous les actes de son ministère» (art. 170). «Les greffiers exercent une fonction judiciaire et remplissent leurs tâches au greffe» (art. 171).

La dualité de la fonction est clairement définie. Les tâches du greffier comportent l'assistance apportée, en tant que greffier, au juge, ainsi que les tâches du greffe proprement dites. Les principales tâches sont définies à l'article 173 du Code judiciaire.

a) L'assistance au juge

Pour le greffier, assister le juge dans les actes de son ministère signifie également contrôler la régularité de l'instance, veiller à ce que la procédure se déroule de manière optimale, dans le respect de toutes les parties à la cause. Cette assistance au juge dans les actes de son ministère peut également comporter des recherches de jurisprudence et de doctrine, ce qui requiert une formation approfondie et permanente. La préparation des dossiers d'audience peut également faire partie des tâches de certains greffiers.

La présente proposition vise, non seulement à établir un texte de loi, mais aussi à actualiser l'interprétation de la notion d'assistance au juge, en vue d'accroître de manière effective, dans la réalité quotidienne, la participation des greffiers à la pratique judiciaire.

L'assistance au juge dans les actes de son ministère peut s'étendre aux travaux de recherche nécessaires et à la préparation desdits actes.

En sa qualité de gardien de la procédure, le greffier peut décharger le juge de recherches fastidieuses et de travaux administratifs. C'est le greffier qui reçoit les conclusions et les dossiers et qui peut donner des indications concrètes concernant le numéro d'inscription au rôle, l'inventaire des pièces, etc.

Le greffier assurera en grande partie les fixations à l'audience du juge et organisera la comparution personnelle des parties. Il convoquera, le cas échéant, les témoins et les parties, après un jugement interlocutoire, notifiera les plis judiciaires aux experts et veillera au bon déroulement de la procédure. Il aidera les parties et le juge.

La nouvelle version de l'article 173 revalorise sur un autre plan la fonction du greffier: «Le greffier (...) en dressant le procès-verbal des instances (...); il veille

Hij bewaakt de procedure». De nieuwe tekst van artikel 173 van het Wetboek vervangt de vage bestaande tekst «... schrijft op wat de rechter uitspreekt of dicteert...». De nieuwe tekst geeft tevens inhoud aan het nieuwe begrip: «het bewaken van de procedure».

De heer Wigny, minister van Justitie, preciseert op 24 mei 1966 in een antwoord op een parlementaire vraag: «de griffier is geenszins de ondergeschikte van de rechter. Hij is zelfs niet zijn secretaris. De griffier staat de rechter bij, hetgeen heel wat anders is». De taak van bijstand aan de rechter is geen passieve rol; hij is de notaris van het gerechtelijk gebeuren (cf. art. 155 en 189 Wetboek van strafvordering); «hij dient aanwezig te zijn op de terechtzitting, de verichtingen van de rechter (en van alle partijen) te notuleren en er authenticiteit aan te verlenen, maar dit ook als waarborg tegen willekeur, als waarborg van een regelmatig verloop van de procedure».

b) Griffiefuncties

Bij de griffiefuncties die wel degelijk door de wet als gerechtelijke functie dienen te worden omschreven, bestaat een eerste nieuwe taak voor de griffier uit het openhouden van de griffie «voor het publiek».

Het is van uitzonderlijk belang te stellen dat de griffie, als openbare dienst, ook een plaats is waar het contact tussen enerzijds de burger als rechtssubject, en anderzijds de justitie, op gerechtelijk en administratief vlak, vlot en menselijk dient te verlopen. Dit kan o.m. door het efficiënt beantwoorden van mondelinge en schriftelijke vragen, vanzelfsprekend in de mate dat dit professioneel en deontologisch verantwoord is en geen «consult» inhoudt, dit laatste verboden zijnde door artikel 297 van het Gerechtelijk Wetboek. Het onthaal van het rechtssubject met behoefte aan een eerstelijnhulp moet worden uitgewerkt. Men kan hier ook spreken over een informatieplicht, zeker inzake de rechterlijke organisatie en de rechtspleging, informatieplicht in een taal, verstaanbaar voor de mensen en met de plicht tot vermelding van naam en functie van de verantwoordelijke griffier. Het is niet ondenkbaar dat men in de toekomst één griffier zal aanwijzen die zich op het verstrekken van informatie speciaal toelegt, naast zijn gewoon werk. In grote rechtbanken kan een griffier eventueel uitsluitend belast worden met de informatie aan de rechtzoekende. Zo zal bij ontvangst van verzoekschriften de griffier vrijblijvend vormopmerkingen kunnen maken.

«Le Répertoire pratique de droit belge» omschrijft de functie en de opdracht van de griffiers (229, 230, 231, onder «plichten en verplichtingen», letter D, «voorlichting van de rechtsonderhorigen»), als volgt: «In de mate van het mogelijke zal hij de perso-

au respect des règles de procédure.» Le nouveau texte de l'article 173 du Code judiciaire remplace le texte actuel qui est assez flou: «(Le greffier) ... écrit ce qui est prononcé ou dicté par le juge...». Le nouveau texte définit également la nouvelle notion que couvrent les mots «il veille à la procédure».

M. Wigny, ministre de la Justice, précise les choses comme suit, dans sa réponse à la question parlementaire n° 43 de M. Reuter du 24 mai 1966: «Quant au greffier..., il n'est nullement un subordonné d'un magistrat. Il n'en est même pas un secrétaire. Le greffier assiste le juge... ce qui est tout autre chose.» La tâche consistant à assister le juge n'est pas passive; le greffier est le notaire de l'action judiciaire (cf. art. 155 et 189 du Code d'instruction criminelle), il doit être présent à l'audience, dresser procès-verbal des actes du juge (et de toutes les parties) et les authentifier, et ce notamment pour exclure tout arbitraire et pour garantir le déroulement régulier de la procédure.

b) Fonctions près des greffes

Parmi les fonctions du greffier, que la loi qualifie bel et bien de fonctions judiciaires, il y a tout d'abord celle, nouvelle, de rendre le greffe accessible au public.

Il est extrêmement important de préciser que le greffe, en tant que service public, est également un endroit où le contact entre, d'une part, le citoyen en tant que justiciable et, d'autre part, la justice doit être aisé et humain sur le plan tant judiciaire qu'administratif. Il peut réaliser cet objectif notamment en répondant efficacement à des questions orales et écrites, bien entendu, dans la mesure où il y est autorisé professionnellement et déontologiquement et qu'il ne soit jamais question de consultations, l'article 297 du Code judiciaire interdisant qu'il en soit donné. Il faut organiser l'accueil du justiciable qui a besoin d'une assistance de première ligne. L'on peut également parler, en l'espèce, d'un devoir d'information, surtout en ce qui concerne l'organisation judiciaire et la procédure, et l'information doit être formulée dans une langue compréhensible pour le citoyen et comporter la mention obligatoire du nom et de la fonction du greffier responsable. Il n'est pas impensable que l'on désigne, à l'avenir, un greffier qui s'acquitte, outre son travail ordinaire, d'une tâche spéciale d'information. Dans les grandes juridictions, l'on peut charger un greffier de s'occuper exclusivement de l'information du justiciable. C'est ainsi que, lorsqu'il recevra des pétitions, le greffier pourra, sans aucun engagement de sa part, faire des remarques quant à la forme.

Dans son tome 6, au chapitre «Greffes - greffiers», point 43, le «Répertoire pratique de droit belge» décrit la fonction et la mission des greffiers comme suit: «Enfin, dans la mesure du possible, il tentera de renseigner le plus clairement possible les personnes

nen, minder vertrouwd met gerechtszaken, die zich ter griffie voor inlichtingen melden, zo klaar en duidelijk mogelijk inlichten (233, 296, 504)». Dit is dus niet nieuw.

In 1979 nam de minister van Justitie een lovenswaardig initiatief. Drie brochures werden ter beschikking van de griffiers gesteld om af te geven aan de rechtssubjecten. Deze brochures zijn: «U bent gedaagd: voor de politierechtbank — voor de correctionele rechtbank?», «U bent getuige?» en «U bent veroordeeld?». Deze brochures bevatten allerlei informatie en dienen zelfs ongevraagd aan de rechtssubjecten te worden afgegeven. In 1982 stuurde de deken van de Nationale Orde van advocaten, samen met de toelating van de minister van Justitie d.d. 18 juni 1982, aan alle hoofdgriffiers een vouwblad met informatie, ter beschikking te stellen van het publiek.

Het «onthaal van de rechtzoekende» komt herhaald ter sprake in mercurialen, voordrachten en artikelen in tijdschriften. Het is noodzakelijk dat dit eindelijk in de praktijk wordt omgezet.

De hoofdgriffier

De hoofdgriffier is verantwoordelijk voor de werking van zijn griffie en heeft derhalve de plicht tot creativiteit, alsmede initiatief- en organisatierecht met betrekking tot het hem toevertrouwde personeel, de lokalen en de uitrusting, de documentatie, de coördinatie met andere diensten, dit binnen de wetten en de hem toegekende budgetten.

Er dient zorg voor gedragen dat deze plicht tot interne organisatie van de griffie niet kan verlamd, versterkt of gedemotiveerd worden door een oneigenlijke toepassing van het toezicht, omschreven in de artikelen 140, 148, 399 en 415 van het Gerechtelijk Wetboek. Deze artikelen hebben uitsluitend tot doel te garanderen dat de griffiedienst regelmatig wordt verzorgd, de orde en de tucht worden gehandhaafd en de wetten en besluiten worden nageleefd. Kortom dat de rechtsonderhorige verkrijgt waar hij recht op heeft.

«De hoofdgriffier leidt de griffie en verdeelt de griffietaken en de administratieve taken en wijst de griffier aan om de rechter bij te staan.» (art. 172)

Dit betekent dat de hoofdgriffier de leiding van en het toezicht over de leden van de griffie en het griffiepersoneel heeft, verantwoordelijk is voor de efficiënte en rationele werking van de griffie en zijn ambt onafhankelijk uitoefent binnen de wettelijke verplichtingen. Zijn taken zijn talrijk en veelzijdig.

De gewone taken van de hoofdgriffier zijn:

— hij houdt de griffie;

peu familiarisées avec les choses judiciaires et qui se présentent au greffe en vue d'obtenir l'un ou l'autre renseignement.» Il n'y a donc rien de nouveau!

En 1979, le ministre de la Justice a pris une initiative louable. Trois brochures ont été mises à la disposition des greffiers pour être distribuées aux justiciables. Elles sont intitulées comme suit: «Vous êtes cité devant: le tribunal de police, le tribunal correctionnel?», «Vous êtes témoin?» et «Vous êtes condamné?». Ces brochures contiennent de nombreuses informations et doivent être délivrées spontanément aux justiciables. En 1982, le doyen de l'Ordre national des avocats a envoyé à tous les greffiers en chef un dépliant contenant des informations à mettre à la disposition du public, accompagné de l'autorisation du ministre de la Justice du 18 juin 1982.

La notion d'accueil du justiciable fait régulièrement l'objet de mercuriales, d'exposés et d'articles publiés dans des revues. Il est indispensable de la concrétiser dans la pratique.

Le greffier en chef

Le greffier en chef est responsable du fonctionnement de son greffe et il a, dès lors, un devoir de créativité et un droit d'initiative et d'organisation pour ce qui est du personnel qui lui est confié, des locaux et de l'équipement, de la documentation, de la coordination avec d'autres services, et ce dans le respect des lois et dans la limite des budgets qui lui sont accordés.

Il faut veiller à ne pas le paralyser et à ne pas le démotiver, en ce qui concerne cette obligation relative à l'organisation interne du greffe, par une application inappropriée des règles de surveillance définies aux articles 140, 148, 399 et 415 du Code judiciaire. Ces articles ont simplement pour objet de garantir la régularité du service du greffe, le maintien de l'ordre et de la discipline et le respect des lois et arrêtés. En résumé, ils visent à ce que les justiciables obtiennent ce à quoi ils ont droit.

«Le greffier en chef dirige le greffe et distribue les tâches de greffe et les tâches administratives et désigne les greffiers qui assisteront le juge.» (art. 172)

Cela signifie que le greffier en chef dirige et surveille les membres du greffe et le personnel du greffe, qu'il est responsable de l'efficacité et de la rationalité du fonctionnement du greffe et qu'il exerce sa fonction en toute indépendance, dans les limites des obligations légales. Ses fonctions sont multiples et variées.

Les fonctions ordinaires du greffier en chef consistent:

— à tenir le greffe;

— hij verdeelt het werk onder de leden van de griffie, wijst de leden van de griffie aan die de rechter als griffier bijstaan en/of ter griffie eigenlijke griffietaken vervullen en verdeelt tevens het administratief werk onder de personeelsleden van de griffie. Hij regelt de vakantie en de verloven;

— hij beheert de griffielokalen, het kantoormeubilair en -materiaal, de bibliotheek van de hoofdgriffier, binnen de grenzen van het budget. Alleen hij houdt de inventaris van het meubilair en het materiaal van de griffielokalen.

Daar de hoofdgriffier de leiding van en het toezicht over de leden van de griffie en van het griffiepersoneel heeft en het griffiewerk en het administratief werk onder hen verdeelt, dient hij uiteraard ook de dienst te regelen en de vakanties en verloven van alle leden van de griffie en personeelsleden te bepalen. Het is evident dat hij de gegevens in verband met ziekteverloven en afwezigheid, via het hoofd van het parket, toezendt aan het ministerie van Justitie.

De rechter wijst nooit de griffier aan die hem bijstaat in zijn ambtsverrichtingen, uitgezonderd bij toepassing van het voorbijgestreefde artikel 329 van het Gerechtelijk Wetboek, dat dient te worden aangepast. Het behoort tot de taken van de hoofdgriffier te bepalen welke leden van de griffie een rechter bijstaan in zijn ambtsverrichtingen en/of eigenlijk griffiewerk verrichten. Het behoort eveneens tot zijn taak, in een rechtsmacht met afdelingen, te bepalen in welke afdeling leden van de griffie of het griffiepersoneel blijvend, tijdelijk of afwisselend tewerkgesteld zijn.

Als huismeester van de griffie regelt hij de aangelegenheden betreffende de lokalen van de griffie, onderhoud en verfraaiingen, bestellingen, herstellingen van kantoormeubels en -materiaal, drukwerk, enzovoort rechtstreeks met het ministerie van Justitie.

De kabinetssecretaris

Wanneer een voorzitter, bij toepassing van de artikelen 162, 165 of 168 van het Gerechtelijk Wetboek van het recht gebruik maakt zich een secretaris te kiezen uit de griffiers of het griffiepersoneel, treedt deze laatste in dit uitzonderlijk geval op als secretaris. Deze specifieke taak heeft echter niets te maken met het begrip «bijstand als griffier aan de rechter in zijn ambtsverrichtingen». Het advies van de hoofdgriffier is hier zeer nuttig voor de keuze van een secretaris door de voorzitter. Buiten dit uitzonderlijke geval kan de rechter nooit een opdracht geven aan leden of personeelsleden van de griffie (art. 162, 165, 168 en — nieuw voor de parketten — art. 182, § 2). Deze secretaris is voortaan de «kabinetssecretaris».

Sommigen zullen de term «kabinetssecretaris» minder gelukkig vinden en een andere term voor-

— à distribuer le travail entre les membres du greffe, à désigner les membres du greffe qui assistent le juge en tant que greffiers et accomplissent au greffe des fonctions de greffe proprement dites, à distribuer le travail administratif entre les membres du personnel du greffe et à régler les vacances et les congés;

— à gérer les locaux du greffe, le mobilier et le matériel de bureau, la bibliothèque du greffier en chef, dans les limites du budget, à dresser seul l'inventaire du mobilier et du matériel des locaux du greffe.

Comme le greffier en chef dirige et surveille les membres du greffe et du personnel du greffe et distribue entre eux le travail du greffe et le travail administratif, il doit bien sûr aussi organiser le service et régler les vacances et congés de tous les membres du greffe et de tous les membres du personnel. Il va de soi qu'il transmet au Ministère de la Justice les informations relatives aux congés de maladie et aux absences, par le biais du chef du parquet.

Le juge ne désigne jamais le greffier qui l'assiste dans les actes de son ministère, sauf en application de l'article 329 du Code judiciaire, qui n'est plus d'actualité et qui doit être adapté. Il appartient au greffier en chef de déterminer quels sont les membres du greffe chargés d'assister un juge dans les actes de son ministère et quel sont ceux qui sont chargés du travail de greffe proprement dit. Il lui appartient également, dans une juridiction comportant des sections, de déterminer à quelle section les membres ou le personnel du greffe sont affectés en permanence, temporairement ou à tour de rôle.

En tant qu'intendant du greffe, il règle les questions relatives aux locaux du greffe, à l'entretien et à la décoration, aux commandes, aux réparations de meubles et de matériel de bureau, aux imprimés, etc., en liaison directe avec le Ministère de la Justice.

Le secrétaire de cabinet

Lorsque, exceptionnellement, un président fait usage, en application des articles 162, 165 ou 168 du Code judiciaire, du droit qu'il a de se désigner un secrétaire parmi les greffiers ou le personnel du greffe, cette personne exerce effectivement les fonctions de secrétaire. Toutefois, cette tâche spécifique n'a rien à voir avec la notion d'«assistance au juge dans les actes de son ministère, en qualité de greffier». En l'occurrence, l'avis du greffier en chef est très utile pour le choix d'un secrétaire par le président. Hormis ce cas exceptionnel, le juge ne peut jamais confier une mission à des membres ou à du personnel du greffe (art. 162, 165, 168 et, disposition nouvelle pour les parkets, art. 182, § 2). Ce secrétaire s'appellera désormais le «secrétaire de cabinet».

D'aucuns ne seront pas très heureux du terme «secrétaire de cabinet» et proposeront un autre

stellen zoals «persoonlijk secretaris». De terminologie voor deze functie bij de voorzitter dient in ieder geval dezelfde te zijn als voor dezelfde functie bij de procureur.

Aangestelde of orgaan

Er dient als slot van de bespreking van de griffies nog gesteld dat het administratief personeel van de griffiediensten van de rechtbanken in alle taken optreedt als aangestelde van de Belgische Staat, terwijl de leden van de griffie als organen van de Staat optreden wanneer zij een daad verrichten die zij in de uitoefening van hun ambt kunnen en moeten verrichten.

Het secretariaat van het parket

Vooraf dient gesteld dat erover gewaakt moet worden dat de eenheid van de leiding van het parket door een magistraat, hoofd van het parket, verzekerd blijft en dat de hiërarchische structuur van het parket beveiligd wordt.

«Bij ieder parket is er een secretariaat verbonden.» Het «secretariaat» als entiteit is hierdoor erkend.

«De secretaris staat de procureur-generaal, de procureur des Konings of de arbeidsauditeur bij.»

Naar analogie met de artikelen 170, 173 en 174 waar de functie en opdracht van «de griffier» wordt omschreven, wordt in het nieuwe artikel 182 de functie van «de secretaris» omschreven. Deze functieomschrijving slaat dus (zoals bij de griffier) op de hoofdsecretarissen, secretarissen en adjunct-secretarissen.

Na de gewijzigde titels, de erkenning van het secretariaat als entiteit en het vaststellen van de leidende functie van de hoofdsecretaris, betekent deze nieuwe taakomschrijving een verdere herwaardering van de functie.

Het is onmogelijk van de parketsecretaris een soort hulpprocurator te maken, net zomin als hij gerechtelijke functies vervult, zoals het «voorstellen» van minnelijke schikkingen voor bepaalde overtredingen. Hij kan niet ondertekenen «voor de procureur des Konings». De handtekening behoort in dit geval tot het ondeelbaar parket dat bestaat uit magistraten. Dit ontwerp laat echter het hoofd van het parket toe aan de secretaris opdracht te geven tot het ondertekenen van bepaalde administratieve documenten. Hij ondertekent in dit geval «in opdracht».

De juiste betekenis van de «bijstand» dient wel nader te worden omschreven.

Deze bijstand als secretaris kan niet omschreven worden als «bijstand in de ambtsverrichtingen» van de magistraat van het parket, zoals de bijstand als

terme, par exemple «secrétaire personnel». Il convient en tout cas que la terminologie usitée pour cette fonction auprès du président soit la même que celle usitée pour la même fonction auprès du procureur.

Préposé ou organe

Pour achever le commentaire relatif aux greffes, il importe encore de souligner que les membres du personnel administratif des services du greffe des tribunaux exercent toutes leurs tâches en qualité de préposés de l'État belge, alors que les membres du greffe accomplissent les actes qu'ils peuvent ou doivent accomplir dans l'exercice de leurs fonctions, en qualité d'organes de l'État.

Le secrétariat du parquet

Précisons au préalable qu'il y a lieu de veiller à ce que l'unité de la direction du parquet reste assurée par un magistrat, chef du parquet, et à ce que la structure hiérarchique du parquet soit garantie.

«Il y a, dans chaque parquet, un secrétariat.» Le «secrétariat» est ainsi reconnu en tant qu'entité.

«Le secrétaire assiste le procureur général, le procureur du Roi ou l'auditeur du travail.»

Par analogie avec les articles 170, 173 et 174, qui décrivent la fonction et les tâches du «greffier», l'article 182 nouveau définit la fonction du «secrétaire». Cette définition vaut donc pour les secrétaires principaux, les secrétaires et les secrétaires adjoints (comme pour le greffier).

Avec la modification des titres, la reconnaissance du secrétariat en tant qu'entité et l'affirmation du rôle directeur du secrétaire en chef, cette nouvelle définition de la fonction constitue un autre élément de revalorisation de celle-ci.

Il n'est pas possible de faire du secrétaire de parquet une sorte de procureur auxiliaire ou de lui faire accomplir des fonctions judiciaires consistant, par exemple, à «proposer» des transactions à l'amiable pour certaines infractions. Il ne peut signer «pour le procureur du Roi». La signature appartient, en l'espèce, au parquet indivis, qui se compose de magistrats. La présente proposition permet, toutefois, au chef du parquet de charger le secrétaire de signer certains documents administratifs. Dans ce cas, ce dernier signe «par ordre».

La signification exacte de l'«assistance» demande à être précisée.

Cette assistance fournie en tant que secrétaire ne peut pas être définie comme une «assistance aux actes du ministère» du magistrat du parquet, comme c'est

griffier. De secretaris authentificeert niet en hij is hiërarchisch gebonden. Er zijn echter verschillende vormen van «bijstand», ook in het Gerechtelijk Wetboek. De magistraat kan als hoofd van het parket bijgestaan worden door andere magistraten en voorheen ook door politiecommissarissen, gerechtelijke officieren of agenten die dan zelf de functie van openbaar ministerie vervullen. De hoofdgriffier wordt bijgestaan door griffiers en adjunct-griffiers, de hoofdsecretaris door de secretarissen en adjunct-secretarissen. Zo kan dus ook de parketsecretaris een bepaalde vorm van bijstand verlenen aan de leden van het parket. Het hoofd en de leden van het parket moeten echter de vrijheid behouden al dan niet een beroep te doen op de secretaris.

«Hij ondertekent de documenten die hem door het hoofd van het parket worden aangeduid.»

Deze bepaling betekent een verdere herwaardering van het ambt van secretaris.

Het betreft hier uiteraard administratieve taken. Het hoofd van het parket zal telkens oordelen welke documenten de secretarissen zullen ondertekenen, zonder dat hij hierdoor zijn bevoegdheid zou delegeren.

In speciale wetten kunnen in de toekomst steeds specifieke taken aan de secretarissen toegewezen worden.

Hoofdsecretaris van het parket

De specifieke taak van de hoofdsecretaris is nieuw omschreven:

«De hoofdsecretaris van het parket is belast met de leiding van de administratieve diensten en staat daarbij onder het gezag van de procureur-generaal (...)» (art. 182, § 1).

De hoofdsecretaris krijgt de praktische leiding over het personeel van het secretariaat van het parket.

Het is evident dat de hoofdsecretaris onder het gezag van het hoofd van het parket zijn leiding uitoefent, dit in verband met hetgeen vooraf gesteld werd over de eenheid en de hiërarchische structuur van het parket.

Ingevolge wijzigingen van de wet van 10 oktober 1967 werden aan de parketsecretaris bepaalde bevoegdheden toegekend. De hoofdsecretaris wordt thans onder meer betrokken bij de aanwijzing van de adjuncten en klerken door het voorstel bij dubbeltallen. Zijn advies wordt ingewonnen voor alle benoemingen of bevorderingen van het administratief personeel bij het parket. Hij kan tuchtprocedures instellen tegen vertalers, opstellers, beambten en boden van het parket. Hij beschikt over een budget om de kantoorbehoeften en -kosten te betalen.

le cas pour l'assistance fournie par le greffier en tant que tel. Le secrétaire n'authentifie pas de documents et il se trouve dans un lien hiérarchique. Il y a, toutefois, différentes formes d'«assistance», y compris dans le Code judiciaire. Le magistrat, en tant que chef du parquet, peut être assisté par d'autres magistrats et, auparavant également, par des commissaires de police, des officiers ou des agents de police judiciaire, qui remplissent alors eux-mêmes la fonction de ministre public. Le greffier en chef est assisté par les greffiers et les greffiers adjoints, le secrétaire en chef par les secrétaires et les secrétaires adjoints. Le secrétaire de parquet peut donc fournir, lui aussi, une certaine forme d'assistance aux membres du parquet. Toutefois, le chef et les membres du parquet doivent conserver la liberté de faire appel ou non au secrétaire.

«Il signe les documents qui lui sont désignés par le chef du parquet.»

Cette disposition constitue un autre élément de la revalorisation de la fonction de secrétaire.

Il va de soi qu'il s'agit en l'espèce de fonctions administratives. Le chef du parquet décidera chaque fois quels documents les secrétaires signeront, sans déléguer pour autant ses compétences.

Des lois spéciales pourront toujours attribuer, à l'avenir, des fonctions spécifiques aux secrétaires.

Le secrétaire en chef du parquet

La fonction spécifique du secrétaire en chef fait l'objet d'une nouvelle définition:

«Le secrétaire en chef du parquet est chargé de la direction des services administratifs, sous l'autorité du procureur général (...)» (art. 182).

Le secrétaire en chef est chargé de la direction pratique du personnel du secrétariat du parquet.

Il va de soi que le secrétaire en chef exerce sa direction sous l'autorité du chef du parquet, et ce, dans le prolongement des dispositions précitées relatives à l'unité et à la structure hiérarchique du parquet.

À la suite de modifications apportées à la loi du 10 octobre 1967, certaines compétences ont été attribuées au secrétaire du parquet. Actuellement, le secrétaire en chef est associé notamment à la désignation des adjoints et commis par la présentation sur des listes doubles. Son avis est demandé pour toutes les nominations ou promotions du personnel administratif du parquet. Il peut engager des procédures disciplinaires contre des traducteurs, des rédacteurs, des employés et des messagers du parquet. Il dispose d'un budget pour financer les fournitures et les frais de bureau.

Personeel van de parketten

Er dient als slot van de bespreking van het personeel van de parketten nog gesteld dat dit personeel in alle taken optreedt als aangestelde van de Belgische Staat, die aansprakelijk is voor de schuldige nalatigheden door haar leden begaan.

In het algemeen dient nog uitdrukkelijk bepaald dat een degelijke scholing van alle leden van de griffie en alle personeelsleden van de griffies en de parketten dient georganiseerd te worden. Een regelmatige grondige bijscholing, minstens voor het hogere kader, is even noodzakelijk. Zoniet blijven vele maatregelen dode letter.

Benoemingsvoorwaarden

Wat betreft de benoemingsvoorwaarden en de loopbaan wordt in de griffies en in de parketten de mogelijkheid ingevoerd tot doorstroming tussen alle rechtsmachten.

In dit kader wordt het ambt van hoofdgriffier van het Hof van Cassatie ook voor niet-universitairen opengesteld. Men kan stellen dat de ervaring en de praktijkkennis op een bepaald niveau een voldoende tegengewicht vormen voor het universitair diploma. Niets belet echter de huidige traditie in de praktijk verder te zetten en eventueel stilaan uit te breiden tot andere rechtsmachten. Het huidig voorstel beoogt ter zake enkel te komen tot een eenvormig systeem voor alle rechtsmachten.

Er wordt een interpenetratie mogelijk gemaakt tussen de griffies en de secretariaten van de parketten bij de graden van adjunct-griffier en adjunct-secretaris, te weten bij de aanvang van de specialisatie, daar de diplomaveren en het getuigschrift van kandidaat-griffier en kandidaat-secretaris identiek zijn.

Met het oog op de herwaardening van het ambt worden de benoemingsvoorwaarden verzwaard. Er is echter een eenvormig systeem ingebouwd. De licentiaten in de rechten dienen gedurende een bepaalde periode een ambt, minstens gelijk aan dit van beampte, effectief uitgeoefend te hebben in een bepaalde rechtsmacht. Alle leden van de griffie dienen houder te zijn van het getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs en van kandidaat-griffier.

Daarenboven moet men om tot hoofdgriffier benoemd te worden van eender welke rechtsmacht ten minste 35 jaar oud zijn, ten minste 5 jaar griffier zijn geweest in een rechtbank van ten minste dezelfde rang of hoofdgriffier zijn van een onmiddellijk lagere rechtsmacht; daar de griffieleden van een vredege-recht niet kunnen overgaan naar een lagere rechts-

Personnel des parquets

Pour clôturer la discussion relative au personnel des parquets, il faut ajouter que les membres de ce personnel exercent toutes leurs fonctions en qualité de préposé de l'État belge, lequel est responsable des négligences coupables commises par ses membres.

De manière générale, il convient de préciser aussi, explicitement, qu'une formation convenable de tous les membres du greffe et de tous les membres du personnel des greffes et des parquets doit être organisée. Une formation complémentaire approfondie et régulière est tout aussi nécessaire, du moins pour le cadre supérieur. Sinon, de nombreuses mesures resteront lettre morte.

Conditions de nomination

En ce qui concerne les conditions de nomination et la carrière, la proposition instaure la mobilité entre les greffes et les parquets de toutes les juridictions.

Dans ce cadre, la fonction de greffier en chef de la Cour de cassation est ouverte également aux non-universitaires. On peut affirmer qu'à un certain niveau, l'expérience et la pratique contrebalancent suffisamment les diplômes universitaires. Toutefois, rien n'empêche de respecter, en pratique, la tradition et, éventuellement, de l'étendre progressivement à d'autres juridictions. La présente proposition vise uniquement, à cet égard, à promouvoir un système uniforme pour toutes les juridictions.

Une interpénétration est rendue possible entre les greffes et les secrétaires des parquets pour les grades de greffier adjoint et de secrétaire adjoint, c'est-à-dire au début de la spécialisation, étant donné que les conditions de diplôme et le certificat de candidat-greffier et de candidat-secrétaire sont identiques.

Pour revaloriser la fonction, l'on rend les conditions de nomination plus sévères. L'on prévoit, toutefois, un système uniforme. Les licenciés en droit doivent avoir exercé effectivement, pendant une période donnée, dans une juridiction déterminée, une fonction au moins égale à celle d'employé. Tous les membres du greffe doivent être porteurs du certificat d'études moyennes de degré supérieur et de candidat-greffier.

En outre, pour pouvoir être nommé greffier en chef de n'importe quelle juridiction, il faut avoir 35 ans au moins et avoir été pendant cinq ans au moins greffier d'un tribunal de rang au moins égal ou être greffier en chef d'une juridiction immédiatement inférieure; comme les membres du greffe d'une justice de paix ne peuvent pas être mutés dans une juridiction infé-

macht volstaat hier 5 jaar griffier of 10 jaar adjunct-griffier in eender welke rechtbank om tot hoofdgriffier benoemd te worden.

Om tot griffier benoemd te worden van eender welke rechtsmacht moet men daarenboven ten minste 25 jaar oud zijn, en voor het Hof van Cassatie ten minste 5 jaar griffier zijn bij een hof of 5 jaar adjunct-griffier bij Cassatie; voor de hoven van beroep ten minste 5 jaar griffier zijn bij eender welke rechtsmacht of 5 jaar adjunct-griffier bij een hof, voor eerste aanleg adjunct-griffier zijn bij om het even welke rechtsmacht of 5 jaar het ambt van opsteller of beambte uitgeoefend hebben bij de griffier van eender welke rechtsmacht; voor het vrederecht en de politierechtbank adjunct-griffier zijn bij om het even welke rechtsmacht of ten minste 5 jaar het ambt van opsteller of beambte uitgeoefend hebben bij de griffie van om het even welke rechtsmacht.

Om tot adjunct-griffier van eender welke rechtsmacht benoemd te worden moet men ten minste 21 jaar oud zijn en ten minste 3 jaar het ambt van opsteller of beambte uitgeoefend hebben bij een griffie of een parket.

De benoemingsvoorwaarden zijn identiek voor de vergelijkbare graden in de secretariaten van de parketten.

Teneinde een verdere gelijkschakeling van de benoemingsvoorwaarden tussen griffies en secretariaten van de parketten te bekomen, dient de procedure tot aanwijzing van griffiers-hoofden van dienst gewijzigd, zoals verder aangeduid.

Voor de griffiers moet een bijscholing worden georganiseerd. Voor de toekomstige griffiers moeten de opleiding en de examens worden aangepast en aangevuld. Het lijkt derhalve noodzakelijk om aan toekomstige griffiers en secretarissen een cursus te laten geven over de basisbegrippen van informatica en tekstverwerking en de bronnenstudie en ontleding van de rechtspraak.

Daar de «praktijk» in de voorgeschreven proeven voor de afgifte van het getuigschrift van kandidaat-griffier en kandidaat-secretaris weinig of niet aan bod komt, lijkt het aangewezen om keuzevakken met betrekking tot de dagelijkse praktijk in te lassen in de examenstof.

Door de examenstof uit te breiden, de minimumleeftijd voor sommige categorieën van hoofdgriffiers op te trekken en het diploma van hoger secundair of gelijkgesteld onderwijs als minimumvoorwaarden te stellen voor de toegang tot de hogere ambten, evenals door een verplichte dienstdtijd op te leggen in een bepaalde graad ten einde tot een andere graad

rieure, il suffit, en l'occurrence, de compter cinq années dans la fonction de greffier ou dix années dans la fonction de greffier adjoint dans n'importe quel tribunal pour pouvoir être nommé greffier en chef.

Pour pouvoir être nommé greffier de n'importe quelle juridiction, il faut en outre avoir 25 ans au moins et, pour pouvoir être nommé greffier à la Cour de cassation, il faut être greffier depuis cinq ans au moins dans une cour d'appel ou greffier adjoint depuis cinq ans à la Cour de cassation; pour les cours d'appel, il faut être greffier depuis cinq ans au moins dans n'importe quelle juridiction ou greffier adjoint depuis cinq ans dans une cour; pour les tribunaux de première instance, il faut être greffier adjoint dans n'importe quelle juridiction ou avoir exercé pendant cinq ans les fonctions de rédacteur ou d'employé au greffe de n'importe quelle juridiction; pour la justice de paix et le tribunal de police, il faut être greffier adjoint dans n'importe quelle juridiction ou avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de rédacteur ou d'employé au greffe de n'importe quelle juridiction.

Pour pouvoir être nommé greffier adjoint dans n'importe quelle juridiction, il faut être âgé de 21 ans au moins et avoir exercé pendant trois ans au moins les fonctions de rédacteur ou d'employé dans un greffe ou un parquet.

Les conditions de nomination sont identiques pour les grades comparables dans les secrétariats des parquets.

Il convient, pour uniformiser davantage les conditions de nomination dans les greffes et dans les secrétariats des parquets, de modifier la procédure de désignation des greffiers-chefs de service comme indiqué ci-après.

Pour les greffiers, un recyclage doit être organisé. Pour les futurs greffiers, la formation et les examens doivent être adaptés et complétés. Il semble, dès lors, nécessaire de faire dispenser aux futurs greffiers et secrétaires un cours portant sur les notions de base de l'informatique et du traitement de texte et sur l'étude des sources et l'analyse de la jurisprudence.

Comme les épreuves prescrites pour la délivrance du certificat de candidat-greffier et de candidat-secretaire ne comportent que peu ou pas du tout de pratique, il nous paraît indiqué d'insérer, parmi les matières d'examen, des options relatives à la pratique journalière.

En étendant les matières d'examen, en relevant l'âge minimum pour certaines catégories de greffiers en chef, en imposant le diplôme d'enseignement secondaire ou assimilé comme condition minimum pour l'accès aux fonctions supérieures, en imposant un temps de service obligatoire dans un grade déterminé pour pouvoir être nommé à un autre grade, en

benoemd te kunnen worden en de stage van de licentiaten af te schaffen en te vervangen door een effectieve dienstuitoefening, wordt het ambt van griffier en secretaris geherwaardeerd.

De thans voorziene stage voor de licentiaten in de rechten, ingesteld tot het verwerven van functies in griffies of secretariaten van parketten, wordt inderdaad vervangen door een effectieve dienstuitoefening in de griffies of secretariaten van de parketten, waarvan de dienstduur wordt bepaald in functie van het ambt.

Vanaf de graden van adjunct-griffier en adjunct-secretaris is steeds een getuigschrift van hoger middelbaar of door de Koning als gelijkwaardig verklaard onderwijs noodzakelijk. Ook het getuigschrift van kandidaat-griffier of kandidaat-secretaris is steeds vereist, uitgezonderd voor de licentiaten in de rechten.

In het kader van deze herwaardering van de ambten dienen derhalve de artikelen 269*bis* en 284*bis* opgeheven, met aanvaarding van de verworven rechten bij wijze van overgangsbepalingen.

De gelijkschakeling van de benoemingsvoorwaarden voor de adjunct-griffiers en de adjunct-secretarissen van alle rechtsmachten heeft geen invloed op de huidige wedden.

De benoemingsvoorwaarden voor de ambten van opsteller, beambte en bode zijn identiek in de griffies en de secretariaten van de parketten (art. 270, 271, 272/282, 283, 284).

Voor de opstellers is een getuigschrift van hoger middelbaar of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs vereist, uitgezonderd voor de kandidaten die gedurende drie jaar het ambt van de beambte hebben uitgeoefend bij een griffie of een parket en in het bezit zijn van een getuigschrift van lager middelbaar onderwijs.

Voor de beambten is een getuigschrift van lager middelbaar onderwijs nodig, uitgezonderd voor de kandidaten die gedurende drie jaar het ambt van bode hebben uitgeoefend.

Daar de opstellers, beambten en boden, die geen houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs, uitgesloten zijn van elke verdere bevordering, dient in de toekomst een betere structuur voor het lagere kader bestudeerd te worden met eventueel meer tussengraden en de mogelijkheid tot een vlakke loopbaan.

Dit voorstel voorziet eveneens in de vrijstelling van examens van lagere graden voor de laureaten van hogere examens. Zo zijn licentiaten in de rechten en laureaten kandidaat-griffier en kandidaat-secretaris vrijgesteld van het examen van opsteller en beambte. De laureaat van het examen van opsteller is vrijge-

supprimant le stage des licenciés et en le remplaçant par des prestations de service effectives, l'on revalorise les fonctions de greffier et de secrétaire.

Le stage actuellement imposé aux licenciés en droit qui souhaitent accéder à des fonctions dans les greffes ou les secrétariats de parquet est, en effet, remplacé par des prestations de service effectives dans les greffes ou les secrétariats de parquet, prestations dont la durée est fixée suivant la fonction.

À partir des grades de greffier adjoint et de secrétaire adjoint, un certificat d'enseignement secondaire supérieur ou d'un type d'enseignement déclaré équivalent par le Roi, est toujours nécessaire. Le certificat de candidat-greffier ou de candidat-secrétaire est également toujours requis, sauf pour les licenciés en droit.

Dans le cadre de la présente revalorisation des fonctions, il y a lieu, dès lors, d'abroger les articles 269*bis* et 284*bis*, tout en reconnaissant les droits acquis, à titre de mesure transitoire.

L'uniformisation des conditions de nomination des greffiers adjoints et des secrétaires adjoints de toutes les juridictions n'a aucune incidence sur les traitements actuels.

Les conditions de nomination aux fonctions de rédacteur, d'employé et de messenger dans les greffes et les secrétariats des parquets sont identiques (art. 270, 271, 272/282, 283, 284).

Pour les fonctions de rédacteur, un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi est requis, sauf pour les candidats qui ont exercé pendant trois ans les fonctions d'employé dans un greffe ou un parquet et qui sont titulaires d'un certificat d'études moyennes du degré inférieur.

Pour les fonctions d'employé, un certificat d'études moyennes du degré inférieur est requis, sauf pour les candidats qui ont exercé pendant trois ans les fonctions de messenger.

Comme les rédacteurs, les employés et les messagers non titulaires d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur sont exclus de toute autre possibilité de promotion, il y aura lieu d'envisager une meilleure structure pour le cadre subalterne, avec, éventuellement, davantage de grades intermédiaires et la possibilité d'instaurer une carrière plane.

La présente proposition prévoit également des dispenses de l'obligation de subir des examens pour les grades inférieurs en faveur des lauréats des examens pour les grades supérieurs. Ainsi, les licenciés en droit et les lauréats de l'examen de candidat-greffier et de candidat-secrétaire seront, dès lors,

steld van het examen van beambte. Wel voorziet dit voorstel in deze gevallen in een «door de Koning georganiseerd praktijkexamen».

Artikel 287 van het Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 18 juli 1991, dient voor de duidelijkheid en volledigheid te worden aangevuld; dit artikel dient ook uitdrukkelijk van toepassing te zijn op het personeel van de griffies en de parketten. Oorspronkelijk werd overwogen een termijn te bepalen binnen dewelke de personen, die gehouden zijn tot de voordracht van kandidaten, deze kandidaturen moeten indienen, ten einde elke manipulatie uit te sluiten. Iedere schuldige nalatigheid ter zake kan echter voorkomen worden door circulaire en, bij niet-naleving hiervan, door tuchtsancties.

De vraag naar bijkomende bijzondere graden en gespecialiseerde ambten voor bepaalde rechtsmachten of groepen van rechtsmachten vindt thans reeds een antwoord bij een eventuele toepassing van artikel 185, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Dit voorstel vereenvoudigt en versnelt de procedures bij verhinderingen en vervangingen, verhoogt de mobiliteit, en bouwt een automatisme in.

In het aanwerven van personeel op grond van een arbeidsovereenkomst is enkel voorzien «bij dringendheid». De toepassing van artikel 185 van het Wetboek kan een nuttig instrument zijn om dringend een afwezig personeelslid te vervangen. Het is echter evident dat, indien het contractueel personeelslid niet slaagt in de examens, bij het openverklaren van een ambt een persoon dient benoemd, die wel in de voorwaarden verkeert tot benoeming.

De wijzigingen van artikel 328 van het Gerechtelijk Wetboek maken onmiddellijke vervangingen zonder nieuwe eedaflegging en zonder bijkomende bezoldiging, mogelijk.

Indien dergelijke vervanging langer dan een normaal geachte periode zou duren, kan steeds een opdracht gevraagd worden bij toepassing van artikel 330 van het Gerechtelijk Wetboek, waarbij, zoals nu reeds het geval is, tijdelijk een hogere bezoldiging mogelijk is.

Het «zich toevoegen van een griffier» door de rechter druist in tegen de essentie van de functie van griffier en kan ook slechts «bij dringendheid» toegepast worden. Het aanwijzen als griffier van een willekeurig persoon, Belg en meer dan 21 jaar oud, is niet meer aanvaardbaar. Het zal in de praktijk ook uiterst zelden voorkomen dat én alle leden van de griffie én alle personeelsleden van de griffie onbereikbaar zouden zijn; in dit geval blijft het artikel 170, laatste lid, van het Wetboek van toepassing.

dispensés de l'examen de rédacteur et d'employé. Les lauréats de l'examen de rédacteur sont dispensés de l'examen d'employé. La proposition prévoit toutefois un «examen pratique organisé par le Roi», dans ces cas-là.

L'article 287 du Code, modifié par l'article 19 de la loi du 18 juillet 1991, doit être complété, par souci de clarté et d'exhaustivité; cet article doit également être déclaré expressément applicable au personnel des greffes et des parquets. Initialement, l'on avait envisagé, pour prévenir toute manipulation, de fixer un délai dans lequel les personnes tenues de présenter des candidats devraient le faire. Mais toute négligence coupable en la matière peut être prévenue par le biais d'une ou de plusieurs circulaires et, en cas de non-respect de celles-ci, elle peut faire l'objet de sanctions disciplinaires.

On peut déjà répondre au besoin de grades spéciaux et de fonctions spécialisées supplémentaires pour certaines juridictions ou certains groupes de juridictions par l'application de l'article 185, alinéa premier, du Code judiciaire.

La présente proposition simplifie et accélère les procédures en cas d'empêchement et de remplacement; elle accroît la mobilité et instaure un automatisme.

L'engagement de personnel dans les liens d'un contrat de travail n'est prévu que pour les cas d'urgence. L'application de l'article 185 du Code peut être un instrument utile pour remplacer d'urgence un membre du personnel absent. Il est toutefois évident que, si le membre du personnel contractuel ne réussit pas les examens, il convient, en cas de vacance d'une fonction, de nommer une personne qui remplit les conditions de nomination.

Les modifications apportées à l'article 328 du Code judiciaire permettent un remplacement immédiat, sans nouvelle prestation de serment ni complément de rémunération.

Au cas où la durée d'un tel remplacement dépasserait la durée jugée normale, il est toujours possible de demander une délégation au sens de l'article 330 du Code judiciaire, qui peut donner lieu provisoirement, comme c'est déjà le cas, à une rémunération supérieure.

Le fait, pour le juge, de s'adjoindre un greffier est contraire à l'essence de la fonction de greffier et cette pratique ne peut être appliquée qu'«en cas d'urgence». La désignation comme griffier d'une personne choisie arbitrairement, de nationalité belge et âgée de plus de 21 ans, n'est plus acceptable. Dans la pratique, il arrivera aussi très rarement que l'on ne puisse atteindre aucun membre du greffe ni aucun membre du personnel du greffe; mais, au cas où cela arriverait, l'article 170, deuxième alinéa, du Code judiciaire resterait applicable.

Artikel 328 van het Gerechtelijk Wetboek dient bovendien gewijzigd daar er een verschil in voorkomt tussen de Nederlandse en de Franse tekst in verband met de verplichting tot eedaflegging van toegevoegde opstellers en beampten.

Bij verhindering van de hoofdgriffier en van alle leden van de griffie, en uitsluitend in dit geval, kan de rechter dus zoals voorheen eender welke opsteller of beampte van de griffie vorderen, echter met uitsluiting van elke andere derde persoon.

De wijziging van artikel 328 laat de hoofdgriffier daarenboven voortaan ook toe een opsteller of beampte, geslaagd in het examen van kandidaat-griffier, met het oog op zijn opleiding, aan te wijzen als griffier. Ook in het geval dat alleen de hoofdgriffier niet verhinderd is, kan hij aldus een van de voormelde laureaten opdracht geven een rechter bij te staan.

Volledigheidshalve dient gesteld dat artikel 329 reeds voorziet in de mogelijkheid tot het benoemen van beampten en opstellers om de taak van griffier te vervullen zonder vergoeding. Misbruiken dienen natuurlijk vermeden te worden.

De werkingskosten (art. 381 en 382 van het Gerechtelijk Wetboek) zijn thans onderverdeeld in «kleine uitgaven» voor de magistraten (art. 382) en «kantoorbehoefte en kosten» voor de griffiers en de secretariaten van de parketten (art. 381). Deze dienen herschikt te worden in de zin dat degene die de verplichting tot en de verantwoordelijkheid voor een bepaalde opdracht heeft, over de daartoe bestemde werkingskosten moet kunnen beschikken.

Zo dienen aan de hoofdgriffier toevertrouwd de gelden voor het betalen van werken en diensten waarvoor hij verantwoordelijk is, zoals het inbinden van arresten, vonnissen, akten en documenten, aankopen en abonnementen voor de griffie, aankopen en drukken van registers, griffieformulieren, kantoorkosten, enz. De hoofdgriffiers dienen hun beleid en beheer ter zake rechtstreeks te kunnen afhandelen met de diensten van het ministerie van Justitie.

Zo dienen ook de kosten, eigen aan het secretariaat, nader omschreven te worden.

De aan het beheer van de voorzitters toevertrouwde kleine uitgaven dienen omschreven, zoals de uitgaven voor de bibliotheek van de rechtbank, de abonnementen en de kantooruitgaven voor de zetel en de kabinetten van de magistraten.

Er zou ook een behoefte bestaan aan gelden voor het vergoeden van bepaalde representatiekosten van de hoofdgriffiers.

Een en ander dient echter niet bij wettekst geregeld te worden.

De plus, l'article 328 du Code judiciaire doit être modifié, étant donné qu'il présente une discordance entre le texte néerlandais et le texte français pour ce qui est de l'obligation de prêter serment imposée aux rédacteurs et aux employés assumés.

En cas d'empêchement du greffier en chef et de tous les membres du greffe, et exclusivement dans ce cas, le juge peut donc, comme précédemment, promouvoir n'importe quel rédacteur ou employé du greffe, à l'exclusion toutefois de toute autre tierce personne.

En outre, la modification de l'article 328 permettra dorénavant au greffier en chef de désigner comme greffier un rédacteur ou un employé lauréat de l'examen de candidat-greffier, en vue d'assurer sa formation. Lorsque le greffier en chef est seul à ne pas être empêché, il peut donc également charger l'un des lauréats précités d'assister un juge.

Pour être complet, il convient de signaler que l'article 329 prévoit déjà la possibilité d'assumer un employé ou un rédacteur en qualité de greffier, sans indemnité. Il faut, bien entendu, éviter les abus.

Les frais de fonctionnement (art. 381 et 382 du Code judiciaire) sont divisés actuellement en «menues dépenses» pour les magistrats (art. 382) et «fournitures et frais» pour les greffes et les secrétariats des parquets (art. 381). Il faut revoir cette répartition, en ce sens que celui à qui incombe une tâche déterminée et qui en assume la responsabilité doit pouvoir disposer des moyens nécessaires pour couvrir les frais de fonctionnement prévus à cet effet.

C'est ainsi qu'il faut fournir au greffier en chef l'argent nécessaire au paiement des travaux et des services dont il est responsable, comme la reliure des arrêts, jugements, actes et documents, les achats et abonnements pour les besoins de greffe, l'achat et l'impression des registres, des formulaires du greffe, les achats de matériel de bureau, etc. Les greffiers en chef doivent pouvoir définir directement avec les services du Ministère de la Justice leur politique et leur gestion en la matière.

Il faut également préciser en quoi consistent les frais propres au secrétariat.

Il faut dire ce que couvrent les menues dépenses placées sous la gestion des présidents, à savoir, notamment, les dépenses pour la bibliothèque du tribunal et pour les abonnements, ainsi que les dépenses de bureau pour le siège et pour les cabinets de magistrats.

Il faudrait aussi de l'argent pour rembourser certains frais de représentation des greffiers en chef.

Il ne convient toutefois pas de régler ce point dans une loi.

Heel wat toestanden van nutteloos administratief werk en van dubbel gebruik kunnen eveneens door circulaire opgelost worden en moeten niet door een wettekst geregeld worden.

Als voorbeeld voor de griffie kan de toepassing van artikel 174 van het Wetboek aangehaald worden. Het repertorium is een louter fiscaal document. Het laat de inspecteur der registratie toe het bestaan van alle akten te kennen en aldus na te gaan of bepaalde akten geregistreerd zijn. De «akten van de rechter» zoals «toelating tot huiszoeking» zijn nooit registreerbaar. Sommige «akten van de rechtbank» (arresten en vonnissen) dienen geregistreerd te worden. De inschrijving gebeurt thans op de meest verscheiden wijzen. Sommige griffiers schrijven alle akten in, andere enkel die welke onderworpen zijn aan registratie, weer andere alle vonnissen in strafzaken of enkel die met burgerlijke partijen of de te registreren vonnissen, weer andere schrijven geen strafzaken in. Deze vonnissen zijn immers meestal reeds ingeschreven in tabellen van vonnissen. De door het ministerie geleverde «tabel der uitspraken voor de politierechtbanken» draagt bijvoorbeeld thans de titel «tabel, register of repertorium». Indien de akten op de meest nuttige plaats ingeschreven zijn, *in casu* de voormelde tabel, is het nutteloos deze nogmaals in een repertorium in te schrijven. Elk dubbel gebruik is te verwerpen.

De Koning wordt gemachtigd zo nodig in een nadere reglementering in een eigentijdse vormgeving van verschillende taken te voorzien (art. 173 *in fine*).

Overgangsbepaling

Er dienen overgangsmaatregelen getroffen voor de personeelsleden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet reeds in de voorwaarden verkeren tot de benoeming tot een bepaald ambt. De thans vigerende overgangsmaatregelen, namelijk de artikelen 25 en 27 van artikel 4 van de bijlage van het Gerechtelijk Wetboek blijven eveneens behouden. Deze zijn uitdovend. Het begrip «dienst-anciënniteit» in artikel 68 van deze wet dient omschreven als «de termijn die een kandidaat dient doorgebracht te hebben in een bepaalde rang om benoemd te kunnen worden in een hogere rang».

Deze benoemingsvoorwaarde geldt voor alle kandidaten en kan trouwens door elkeen trapsgewijs bekomen worden. Deze regel draagt bij tot de onmiddellijke herwaardering van het ambt. Wij preciseren nogmaals: alles wat bijvoorbeeld na de woorden «en daarenboven» in de benoemingsvoorwaarden aangegeven is, geldt voor alle kandidaten, zonder uitzondering. Zo moet elke kandidaat om tot hoofdgriffier van een vrederegerecht benoemd te worden «ten minste vijf jaar het ambt van griffier of ten minste tien

Il est possible aussi de résoudre pas mal de situations caractérisées par du travail administratif inutile et des doubles emplois par le biais de circulaires, plutôt que par des lois.

Pour ce qui est du greffe, l'on peut citer en exemple l'application de l'article 174 du Code en question. Le répertoire est un document purement fiscal. Il permet à l'inspecteur de l'enregistrement de connaître l'existence de tous les actes et de vérifier si certains actes ont bien été enregistrés. Les «actes du juge», comme l'autorisation de perquisitionner, ne peuvent jamais être enregistrés. Certains «actes du tribunal» (arrêts et jugements) doivent être enregistrés. Actuellement, l'inscription se fait de manières très diverses. Certains greffiers inscrivent tous les actes, d'autres n'inscrivent que ceux dont l'enregistrement est obligatoire, d'autres encore inscrivent tous les jugements en matière pénale ou n'inscrivent que les jugements prononcés dans des affaires dans lesquelles il y a eu constitution de partie civile ou les jugements dont l'enregistrement est obligatoire. Certains n'inscrivent pas les jugements prononcés dans les affaires pénales, étant donné qu'ils sont généralement déjà inscrits dans des tables de jugements. La table des jugements des tribunaux de police, fournie par le ministère, qui est appelée «table, registre ou répertoire», en est une. Si des actes ont été inscrits à l'endroit le plus utile, à savoir, en l'espèce, dans la table précitée, il est inutile de les inscrire, en plus, dans un répertoire. Il faut éviter tous les doubles emplois.

Le Roi est habilité à prévoir, si nécessaire, les modalités d'une modernisation de différentes tâches (art. 173 *in fine*).

Disposition transitoire

Il y a lieu de prévoir des mesures transitoires en faveur des membres du personnel qui remplissent déjà les conditions pour pouvoir être nommés à certaines fonctions, au moment où la loi proposée entrera en vigueur. Les dispositions transitoires en vigueur, à savoir celles des points 25 et 27 de l'article 4 de l'annexe du Code judiciaire, seront également maintenues. Ces mesures sont éteignibles. La notion d'«ancienneté de service» utilisée à l'article 68 de la loi proposée doit s'entendre au sens de «la période qu'un candidat doit avoir passée dans un certain rang pour pouvoir être nommé à un rang supérieur».

Cette condition de nomination est imposée à tous les candidats et ceux-ci peuvent, du reste, la remplir progressivement. La règle en question contribue à la revalorisation immédiate des fonctions. Il faut préciser une fois encore, par exemple, que tout ce qui figure dans les conditions de nomination après les mots «et en outre», s'applique à tous les candidats sans exception. Ainsi, tout candidat au poste de greffier en chef d'une justice de paix doit «avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de greffier ou pendant dix

jaar het ambt van adjunct-griffier hebben uitgeoefend in één van de weergegeven rechtsmachten». Zo moet elke kandidaat voor een ambt van adjunct-griffier of van adjunct-secretaris «ten minste drie jaar het ambt van opsteller hebben uitgeoefend in een griffie of een parket».

Er dient vooropgesteld dat, met het oog op de herwaardering van de functies, in de toekomst elke overgangsbepaling dient te worden afgewezen die afbreuk zou doen aan deze herwaardering.

Toch zou eventueel nog moeten voorzien worden in een bijkomende overgangsmaatregel ten voordele van de personen die op de datum van de inwerking-treding van de wet niet voldoen aan de dienstancië-niteit bijvoorbeeld om deze verplichting slechts vijf jaar na de inwerkingtreding van de wet op te leggen.

De aandacht dient ten slotte gevestigd op het feit:

— dat telkens er in dit voorstel sprake is van de voorzitter, uiteraard ook de vrederechter en de oudst-benoemde rechter in de politierechtbank bedoeld worden;

— dat de bepaling «een ambt uitgeoefend» als bode of als beambte geenszins een vaste benoeming impliceert, maar de dienst ook als contractueel op arbeidsovereenkomst kan uitgeoefend zijn.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit voorstel betreft een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Artikel 2

Dit artikel laat toe de wijzigingen van de titels van de onderscheiden ambten in een koninklijk besluit door te voeren voor alle wetten en besluiten, inbegrepen het Gerechtelijk Wetboek, voor zover deze niet reeds nominatief aangepast worden in dit voorstel zelf.

Artikel 3

Op grond van de evolutie van de politierechtbanken werden er enkele maatregelen getroffen, analoog met de overige rechtbanken, zoals het invoeren van een bijzonder reglement (art. 72bis van het Gerechtelijk Wetboek), de mogelijkheid tot aanwijzen van één tot drie griffiers-hoofden van diensten (art. 158 van het Gerechtelijk Wetboek) en eventueel een hoger aantal diensthoofden (art. 161 van het Gerechtelijk Wetboek) (ook art. 7 *infra*).

ans au moins les fonctions de greffier adjoint dans une des juridictions indiquées». De même, tout candidat à un poste de greffier adjoint ou de secrétaire adjoint doit «avoir exercé pendant trois ans au moins les fonctions de rédacteur dans un greffe ou un parquet».

Il importe de souligner qu'il y aura lieu, à l'avenir, en vue de la revalorisation des fonctions, d'éviter toute disposition transitoire qui irait à l'encontre de celle-ci.

Il faudrait cependant prévoir éventuellement une mesure transitoire supplémentaire en faveur des personnes qui, au moment de l'entrée en vigueur de la loi, ne disposent pas de l'ancienneté de service requise; par exemple, en imposant cette obligation seulement cinq ans après l'entrée en vigueur de la loi.

Il convient enfin d'attirer l'attention sur les points suivants:

— chaque fois qu'il est question du président dans la loi proposée, l'on vise, bien entendu, aussi le juge de paix et le juge le plus ancien du tribunal de police;

— la condition selon laquelle il faut «avoir exercé des fonctions» de messenger ou d'employé n'implique nullement que les candidats doivent avoir été nommés définitivement. Ils peuvent aussi avoir exercé ces fonctions dans les liens d'un contrat de travail.

B. COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article premier

La présente proposition concerne une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Article 2

Cet article permet de modifier, par la voie d'arrêtés royaux, dans l'ensemble des lois et des arrêtés, y compris le Code judiciaire, les titres des différentes fonctions pour autant qu'ils n'auraient pas été adaptés déjà nommément par la loi issue de la proposition.

Article 3

Compte tenu de l'évolution des tribunaux de police, l'on a prévu quelques mesures analogues à certaines de celles que l'on applique dans les autres tribunaux, comme l'introduction d'un règlement particulier (art. 72bis du Code judiciaire), la possibilité de désigner un, deux ou trois greffiers-chefs de service (art. 158 du Code judiciaire) et, éventuellement, un plus grand nombre de chefs de service (art. 161 du Code judiciaire) (*cf.* également l'art. 7 ci-après).

Artikel 4

Betreft de wijziging van titels (art. 157 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 5

Betreft de wijziging van de titels en de mogelijkheid tot aanwerving van griffiers-diensthooften (art. 158 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie ook voormeld art. 3).

Artikel 6

Betreft de wijziging van titels (art. 160 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 7

Voor de griffiers en parketten met meer dan honderd personeelsleden met volledige betrekking werd in de mogelijkheid voorzien om in het kader één hoofd van dienst meer aan te stellen per dertig bijkomende personeelsleden. In de loop der jaren is het personeel van de gerechtelijke diensten enorm toegenomen, terwijl het aantal kaderfuncties ongewijzigd bleef. Drie diensthooften voor honderd en meer personeelsleden lijkt in bepaalde rechtsmachten te min. Deze maatregel heeft slechts budgettaire weerslag voor zover een kaderaanpassing ook wordt doorgevoerd.

Artikel 8

De ervaring heeft geleerd dat bij de keuze van een secretaris uit de griffiers of het griffiepersoneel door de voorzitter het advies van de hoofdgriffier voor de voorzitter van groot nut kan zijn. Hij kent de personeelsleden voldoende om te weten wie het best geschikt is om met de nodige discretie deze vertrouwenspost te bekleden. Het betreft een «secretariaat» en geen «bijstand als griffier aan de rechter». Sommige leden van de griffie kunnen eventueel onmisbaar zijn voor de «bijstand aan de rechter». Het blijft alleszins maar een advies (art. 162, 165 en 168 van het Gerechtelijk Wetboek). Deze secretaris van de voorzitter of van het hoofd van het parket heet voortaan «kabinetssecretaris».

Artikel 9

Betreft de wijziging van de titels (art. 163 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 10

Betreft het aantal griffiers-hoofden van dienst (art. 164 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie ook art. 7 voormeld).

Article 4

Cet article concerne la modification des titres (art. 157 du Code judiciaire).

Article 5

Cet article concerne la modification des titres et la possibilité de recruter des greffiers-chefs de service (art. 158 du Code judiciaire) (voir également l'art. 3 ci-dessus).

Article 6

Cet article concerne la modification des titres (art. 160 du Code judiciaire).

Article 7

Cet article prévoit, pour les greffes et les parquets comptant plus de cent membres du personnel exerçant des fonctions complètes, la possibilité de désigner au cadre un chef de service de plus par tranche de trente membres du personnel supplémentaires. Au fil des ans, le personnel des services judiciaires a augmenté sensiblement, tandis que le nombre des fonctions de cadre est resté inchangé. Trois chefs de service pour cent membres du personnel ou plus, c'est apparemment trop peu dans certaines juridictions. Cette mesure n'aurait une incidence budgétaire que si l'on procédait à une adaptation du cadre.

Article 8

L'expérience a appris que, lorsque le président doit choisir un secrétaire parmi les griffiers ou le personnel du greffe, l'avis du greffier en chef peut lui être d'une grande utilité. Celui-ci connaît suffisamment bien les membres du personnel pour savoir quel est celui qui est le plus apte à occuper ce poste de confiance en faisant preuve de toute la discrétion requise. Il s'agit d'un «secrétariat» et non d'une «assistance au juge en qualité de greffier». Certains membres du greffe peuvent éventuellement être indispensables pour l'«assistance au juge». Il ne s'agit de toute manière que d'un avis (art. 162, 165 et 168 du Code judiciaire). Ce secrétaire du président ou du chef de parquet s'appelle désormais «secrétaire de cabinet».

Article 9

Cet article concerne la modification des titres (art. 163 du Code judiciaire).

Article 10

Cet article concerne le nombre de greffiers-chefs de service (art. 164 du Code judiciaire) (voir également l'art. 7 ci-dessus).

Artikel 11

Betreft het advies van de hoofdgriffier (art. 165 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie ook voormeld art. 8).

Artikel 12

Betreft de wijziging van titels (art. 167 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 13

Betreft het advies van de hoofdgriffier (art. 168 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie ook art. 8 en art. 11 voormeld).

Artikel 14

Betreft de wijziging van titels (art. 169 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 15

Omschrijft de algemene functie van de griffier (art. 170 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie de algemene toelichting). In dit artikel ligt de nieuwe filosofie vervat van de griffiefuncties met enerzijds de bijstand aan de rechter en anderzijds het vervullen van de griffietaken.

Artikel 16

Behandelt de griffie (art. 171 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie de algemene toelichting). De toevoeging is nodig om aan te duiden dat de leden van de griffie wel degelijk een gerechtelijke opdracht hebben en dat ze de taken van artikel 173 ook in ruimtelijke zin uitoefenen in de griffie.

Artikel 17

Geeft de specifieke taken van de hoofdgriffier aan (art. 172 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie de algemene toelichting). Het spreekt voor zich dat de hoofdgriffier zelf ook kan geroepen worden om de rechter bij te staan, zulks is zelfs de regel in de vredegerichten en bij de voorzitter, zetelend in kortgeding.

Artikel 18

Geeft de taken van de griffier aan in hun tweeledigheid. Enerzijds de griffietaken en anderzijds de bijstand aan de rechter (art. 173 van het Gerechtelijk Wetboek) (zie de algemene toelichting). Het oorspronkelijk artikel 173 van het Gerechtelijk Wetboek

Article 11

Cet article concerne l'avis du greffier en chef (art. 165 du Code judiciaire) (*cf.* également l'art. 8 ci-dessus).

Article 12

Cet article concerne la modification des titres (art. 167 du Code judiciaire).

Article 13

Cet article concerne l'avis du greffier en chef (art. 168 du Code judiciaire) (*cf.* également les art. 8 et 11 ci-dessus).

Article 14

Cet article concerne la modification des titres (art. 169 du Code judiciaire).

Article 15

Cet article définit la fonction générale du greffier (art. 170 du Code judiciaire) (*cf.* le commentaire général). Il contient la nouvelle philosophie des fonctions de greffe avec, d'une part, l'assistance au juge et, d'autre part, l'accomplissement des tâches de greffe.

Article 16

Cet article traite du greffe (art. 171 du Code judiciaire) (*cf.* le commentaire général). Cet ajout est nécessaire pour indiquer que les membres du greffe exercent bel et bien une mission judiciaire et qu'ils accomplissent les tâches de l'article 173, au sens physique également, au greffe.

Article 17

Cet article désigne les tâches spécifiques du greffier en chef (art. 172 du Code judiciaire) (*cf.* le commentaire général). Il va de soi que le greffier en chef peut aussi être appelé lui-même à assister le juge; telle est même la règle dans les justices de paix et lorsque le président siège en référé.

Article 18

Cet article définit les tâches du greffier dans leur dualité. D'une part, les tâches de greffe et, d'autre part, l'assistance au juge (art. 173 du Code judiciaire) (*cf.* le commentaire général). L'article 173 initial du Code judiciaire définit notamment en détail le registre

omschrijft onder meer gedetailleerd het register van strafzaken. De griffier blijft die opdracht behouden, maar de Koning kan een eigentijdse wijze van registratie voorschrijven.

Artikel 19

Betreft de wijziging van titels (art. 175 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 20

Betreft de wijziging van titels (art. 177 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 21

Betreft de wijziging van titels (art. 181 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 22

Betreft de wijziging van artikel 182 van het Gerechtelijk Wetboek: het secretariaat, de leiding door de hoofdsecretaris, de nieuwe en andere taken van de secretarissen (zie de algemene toelichting). Betreft eveneens de wijziging van titels en het aantal secretarissen-hoofden van dienst.

Artikel 23

Betreft een nieuw artikel 182*bis* dat bij verhindering in de onmiddellijke vervanging voorziet van de hoofdsecretaris, naar analogie met de hoofdgriffier (zie art. 328 van het Gerechtelijk Wetboek).

De verhindering en vervanging van de secretaris ligt anders dan deze van een griffier, daar het in het laatste geval gaat om een vervanging voor het uitoefenen van zelfstandige griffietaken of bijstand als griffier aan de rechter ter terechtzitting.

Artikel 24

Betreft de wijziging van titels (art. 183 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 25

Betreft de wijziging van titels (art. 184 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 26

Betreft de wijziging van titels (art. 260 van het Gerechtelijk Wetboek).

des affaires pénales. Le greffier conserve cette mission, mais le Roi peut prescrire un mode d'enregistrement moderne.

Article 19

Cet article concerne la modification des titres (art. 175 du Code judiciaire).

Article 20

Cet article concerne la modification des titres (art. 177 du Code judiciaire).

Article 21

Cet article concerne la modification des titres (art. 181 du Code judiciaire).

Article 22

Cet article concerne la modification de l'article 182 du Code judiciaire: le secrétariat, la direction par le secrétaire en chef, les tâches nouvelles et les autres tâches des secrétaires (*cf.* le commentaire général). Il concerne également la modification des titres et le nombre de secrétaires-chefs de service.

Article 23

Cet article concerne un article 182*bis* (nouveau) qui, en cas d'empêchement, prévoit le remplacement immédiat du secrétaire principal, par analogie avec ce qui se fait pour le greffier en chef (*cf.* l'art. 328 du Code judiciaire).

L'empêchement et le remplacement du secrétaire se présentent différemment que pour un greffier vu que, dans ce dernier cas, il s'agit d'un remplacement pour l'exercice de tâches autonomes de greffe ou pour l'assistance au juge à l'audience, en qualité de greffier.

Article 24

Cet article concerne la modification des titres (art. 183 du Code judiciaire).

Article 25

Cet article concerne la modification des titres (art. 184 du Code judiciaire).

Article 26

Cet article concerne la modification des titres (art. 260 du Code judiciaire).

Artikel 27

Betreft de wijziging van artikel 261 van het Gerechtelijk Wetboek: met het oog op de verdere gelijkshakeling van de benoemingsvoorwaarden tussen vergelijkbare graden in de griffies en bij de parketten wordt de bevoegdheid tot voordracht beperkt tot de eerste voorzitters of voorzitters en tot de hoofdgriffiers. Het zijn deze korpsoversten die het dichtst bij de griffiers staan en het best geplaatst zijn om te oordelen over de bekwaamheid van de kandidaat-griffier-hoofd van dienst. Het zijn ook deze personen die de kandidaten voordragen voor de vacatures van griffier en adjunct-griffier.

Wel wordt thans in alle gevallen uitdrukkelijk het advies van de procureur-generaal, van de procureur des Konings of van de auditeur opgelegd, ook waar dit vroeger niet uitdrukkelijk gevegd was.

De bevordering tot griffiers-hoofden van dienst blijft beperkt tot de leden van de betrokken griffie.

Artikel 28

In artikel 262 van het Gerechtelijk Wetboek wordt bij de benoeming van griffiers en adjunct-griffiers uitdrukkelijk in het advies van het hoofd van het parket voorzien, zoals vermeld in vorig artikel.

Betreft voorts de wijziging van titels.

Artikelen 29 tot 36

Bevatten de nieuwe benoemingsvoorwaarden voor de griffiers als leden van de rechterlijke orde, zoals bepaald in titel VI, hoofdstuk VI, van het Gerechtelijk Wetboek; deze zijn identiek aan de benoemingsvoorwaarden van de vergelijkbare graden bij de parketten, zoals weergegeven in de gewijzigde artikelen 273 tot en met 280 van het Wetboek (art. 263 tot en met 269*bis* van het Gerechtelijk Wetboek — cfr. de algemene toelichting).

Deze artikelen bevatten ook de opheffing van artikel 269*bis* van het Wetboek. Dit artikel dient opgeheven in het kader van de herwaardering van de ambten, waarbij het getuigschrift van hoger middelbaar of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs en het getuigschrift van kandidaat-griffier of kandidaat-secretaris steeds vereist zijn voor alle ambten vanaf de graad van adjunct-griffier en adjunct-secretaris (art. 284*bis* wordt opgeheven door art. 50, hiernavermeld).

Artikel 37

Dit artikel behandelt de nieuwe algemene benoemingsvoorwaarden voor alle adjunct-griffiers en

Article 27

Cet article concerne la modification de l'article 261 du Code judiciaire: pour poursuivre l'alignement, les unes sur les autres, des conditions de nomination aux grades comparables des greffes et des parquets, la compétence de présenter des candidats n'est attribuée qu'aux premiers présidents ou présidents et aux greffiers en chef. Ces chefs de corps sont les plus proches des greffiers et les mieux placés pour juger de la compétence du candidat-greffier-chef de service. Ce sont également ces personnes qui présentent les candidats en cas de vacance de postes de greffier et de greffier adjoint.

Dorénavant, l'avis du procureur général, du procureur du Roi ou de l'auditeur est certes imposé explicitement dans tous les cas, y compris dans ceux où il ne l'était pas précédemment.

La possibilité d'obtenir une promotion au grade de greffier-chef de service n'est ouverte qu'aux membres du greffe concerné.

Article 28

L'article 262 du Code judiciaire impose explicitement l'obligation de recueillir, en vue de la nomination de greffiers et de greffiers adjoints, l'avis du chef du parquet, comme prévu à l'article précédent.

Il concerne aussi la modification des titres.

Articles 29 à 36

Ces articles définissent les nouvelles conditions de nomination des greffiers en tant que membres de l'ordre judiciaire, au sens du titre VI, chapitre VI, du Code judiciaire; elles sont identiques aux conditions de nomination aux grades comparables des parquets, telles qu'elles sont définies aux articles 273 à 280 modifiés dudit Code (art. 263 à 269*bis* du Code judiciaire — voir le commentaire général).

Ces articles impliquent également l'abrogation de l'article 269*bis* du Code dans le cadre de la revalorisation des fonctions, le certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi et le certificat de candidat-greffier ou de candidat-secretaire restant requis pour toutes les fonctions des grades de greffier adjoint et de secrétaire adjoint ou des grades supérieurs à ceux-ci. L'article 50, dont il est question ci-après, abroge l'article 284*bis*.

Article 37

Cet article traite des nouvelles conditions générales de nomination de l'ensemble des greffiers adjoints et

vervangt het artikel 269*bis*. Het vervangt tevens de artikelen 263, § 3, 265, § 2, 267, § 2 en 269, § 2. Niet-tegenstaande de opheffing van artikel 269*bis* i.v.m. de gelijkschakeling met getuigschriften hoger middelbaar onderwijs, blijven bij overgangsmaatregel van artikel 68 de verworven rechten gehandhaafd.

Artikelen 38 en 39

Wijzigen de artikelen 270 en 271 van het Wetboek en behandelen de benoemingsvoorwaarden van het administratief personeel bij de griffies. Deze zijn identiek met de benoemingsvoorwaarden van dezelfde graden bij de parketten (zie art. 282-283 van het Gerechtelijk Wetboek). Er is thans een interpenetratie mogelijk gemaakt tussen griffies en parketten (cfr. de algemene toelichting).

Artikelen 40 tot en met 49

Wijzigen de artikelen 273 tot en met 283 van het Wetboek, betreffende de benoemingsvoorwaarden van het personeel van de parketten. Deze zijn thans identiek met de benoemingsvoorwaarden voor de vergelijkbare graden van de leden van de griffies en het griffiepersoneel.

Artikel 50

Betreft de opheffing van artikel 284*bis* van het Wetboek. Zie ook artikel 68, overgangsbepaling.

Artikel 51

Betreft een aanvulling van artikel 287 van het Wetboek, zoals gewijzigd door artikel 19 van de wet van 18 juli 1991, dat reeds aanleiding gaf tot tegenstrijdige interpretaties en parlementaire vragen. Er dient duidelijk omschreven te worden dat dit artikel ook van toepassing is op «het personeel van de griffies en de parketten», het is daarenboven nuttig dat ook de personen, belast met de voordracht van kandidaten, kennis hebben van alle kandidatuurstellingen, ten einde een vrije en objectieve keuze te kunnen maken (cfr. ook de algemene toelichting).

Artikel 52

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 53

Betreft de wijziging van titels.

remplace l'article 269*bis*. Il remplace également les articles 263, § 3, 265, § 2, 267, § 2, et 269, § 2. Nonobstant l'abrogation de l'article 269*bis*, en ce qui concerne l'assimilation à des certificats d'études moyennes du degré supérieur, les droits acquis sont maintenus par la disposition transitoire de l'article 68.

Articles 38 et 39

Ces articles modifient les articles 270 et 271 du Code et règlent les conditions de nomination du personnel administratif des greffes. Ces conditions sont identiques aux conditions de nomination aux mêmes grades des parquets (voir les art. 282-283 du Code judiciaire). Une interpénétration est rendue possible entre les greffes et les parquets (voir le commentaire général).

Articles 40 à 49

Ces articles modifient les articles 273 à 283 du Code en ce qui concerne les conditions de nomination du personnel des parquets. Actuellement, elles sont identiques aux conditions de nomination aux grades comparables des membres des greffes et du personnel des greffes.

Article 50

Cet article concerne l'abrogation de l'article 284*bis* du Code. Voir également l'article 68, pour ce qui est de la disposition transitoire.

Article 51

Cet article concerne un ajout de l'article 287 du Code, tel qu'il a été modifié par l'article 19 de la loi du 18 juillet 1991, et qui a déjà donné lieu, et à des interprétations contradictoires, et à des questions parlementaires. Il faut préciser clairement que cet article est également applicable «au personnel des greffes et des parquets»; en outre, il est utile que les personnes chargées de la présentation de candidats soient, elles aussi, informées de toutes les candidatures, pour qu'elles puissent faire un choix en toute liberté et objectivité (voir également le commentaire général).

Article 52

Cet article concerne la modification des titres.

Article 53

Cet article concerne la modification des titres.

Artikel 54

Betreft de wijziging van artikel 304 van het Wetboek. Gezien de grote betrokkenheid van de griffier bij het gerechtelijk gebeuren is het nuttig dat deze zich zou onthouden bij bloed- en aanverwantschap.

Artikel 55

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 56

Betreft een aanvulling van de artikelen 310, 311 en 312 van het Wetboek, betreffende de rangorde en voorrang, met de parketsecretarissen. Daar deze rangorde ingeschreven is onder de hoofding gerechtelijke ambten, zonder vermelding van de administratieve ambten, werd er onder de hoofding «rangorde en voorrang» een ondertitel opgenomen: «gerechtelijke ambten en parketsecretarissen».

Artikel 57

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 58

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 59

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 60

Vult artikel 314 van het Wetboek aan, dat handelt over de hiërarchische orde van hoven en rechtbanken bij openbare plechtigheden. De griffiers van vredegerichten en politierechtbanken, die nergens in de rangorde voorkomen, evenmin als de vrederechters en de rechters in de politierechtbank trouwens, worden in dit artikel opgenomen onmiddellijk na voormelde magistraten.

Artikel 61

Dit artikel behandelt de verhindering en de vervanging. In artikel 328 van het Wetboek worden voor eerst de woorden «de algemene vergadering van» ingevoegd, die in de oorspronkelijke tekst blijken vergeten te zijn.

Dit artikel wordt tevens aangevuld met de politierechtbank, zoals reeds eerder aangehaald (zie voormeld artikel 3).

Article 54

Cet article concerne la modification de l'article 304 du Code. Comme le greffier est étroitement associé à la vie judiciaire, il convient qu'il s'abstienne en cas de parenté ou d'alliance.

Article 55

Cet article concerne la modification des titres.

Article 56

Cet article concerne un ajout aux articles 310, 311 et 312 du Code, en ce qui concerne le rang et la préséance, relativement aux secrétaires du parquet. Comme ce rang est inscrit sous l'intitulé «De l'exercice des fonctions judiciaires», et qu'il n'est fait mention d'aucune fonction administrative, l'on a fait suivre l'intitulé «Du rang et de la préséance» du sous-titre que voici: «Fonctions judiciaires et secrétaires du parquet».

Article 57

Cet article concerne la modification des titres.

Article 58

Cet article concerne la modification des titres.

Article 59

Cet article concerne la modification des titres.

Article 60

Cet article complète l'article 314 du Code, qui traite de l'ordre hiérarchique au sein des cours et des tribunaux en cas de cérémonies publiques. Les greffiers des justices de paix et des tribunaux de police, qui ne figurent pas dans cet ordre, pas plus, d'ailleurs, que les juges de paix et les juges au tribunal de police, sont mentionnés à cet article, immédiatement après les magistrats précités.

Article 61

Cet article traite de l'empêchement et du remplacement. À l'article 328 du Code, l'on insère tout d'abord les mots «l'assemblée générale de», qui semblent avoir été oubliés dans le texte initial.

D'autre part, l'on complète cet article en y inscrivant le tribunal de police, comme on l'a déjà indiqué (cf. l'article 3 ci-dessus).

De termijn van opdracht aan een adjunct-griffier voor een andere griffie wordt beperkt tot maximum zes maanden. Het ministerie van Justitie kan intussen de nodige maatregelen treffen. Deze nieuwe toestand bevordert de rechtszekerheid van de betrokken griffiers en de goede werking van beide betrokken griffiers.

In ditzelfde artikel 328 wordt verder de vervanging vereenvoudigd door elke nieuwe eedaflegging overbodig te maken.

Bovendien wordt aan de hoofdgriffier, indien de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, de mogelijkheid gegeven om opstellers en beambten, die geslaagd zijn in het examen van kandidaat-griffier, opdracht te geven tijdelijk het ambt van griffier uit te oefenen. Dit is van belang ten einde de laureaten van het examen op te leiden en de nodige ervaring te laten opdoen. Dit artikel kadert vooral in de vraag tot opleiding en stage. Het kan ook een oplossing bieden voor het geval dat enkel de hoofdgriffier niet verhinderd is en er plots een zetel zonder griffier valt. Deze opdracht brengt geen wijziging in de bezoldiging. Het probleem van de eedaflegging is tevens opgelost.

Betreft voorts de wijziging van titels.

Artikel 62

Wijzigt het omstreden artikel 329 van het Wetboek en vereenvoudigt de vervanging door afschaffing van een nieuwe eedaflegging. De huidige mogelijkheid tot toevoeging van een willekeurig persoon als griffier is niet meer verantwoord in de huidige omstandigheden. Het feit dat alle leden van de griffie en alle personeelsleden zouden verhinderd zijn is ondenkbaar. In dit geval is artikel 170, laatste lid, van toepassing. Ook hier is het probleem van de eedaflegging opgelost.

Artikel 63

Betreft de wijziging van titels. Tevens maakt dit het voor de hoofdgriffiers mogelijk een opdracht voor bepaalde ministeriële departementen, regeringscommissies, -instellingen en -diensten te bekomen.

Artikel 64

Betreft de wijziging van artikel 331 van het Wetboek. Aangezien de hoofdgriffiers de opdracht hebben het werk te verdelen en de dienst te regelen, moeten zij noodzakelijkerwijze ook de «niet-dienst», te weten de afwezigheden, onder hun bevoegdheid hebben en dit van alle leden van de griffie en van het griffiepersoneel.

La durée de la délégation d'un greffier adjoint dans un autre greffe est limitée à six mois. Le Ministère de la Justice peut, dans l'intervalle, prendre les mesures nécessaires. Cette nouvelle situation favorise la sécurité juridique des greffiers concernés et le bon fonctionnement des deux greffes intéressés.

En outre, l'article 328 simplifie le remplacement en rendant superflue toute nouvelle prestation de serment.

Par ailleurs, la possibilité est fournie au greffier en chef de charger, si les besoins du service le justifient, des rédacteurs et des employés ayant réussi l'examen de candidat-greffier d'exercer temporairement les fonctions de greffier. L'ouverture d'une telle possibilité est importante, parce qu'elle permet de former les lauréats de l'examen et de leur faire acquérir l'expérience nécessaire. Cet article répond surtout à la demande de formation et de stage. Il peut également offrir une solution pour le cas où seul le greffier en chef n'est pas empêché et où un siège se trouve brusquement privé de greffier. Cette délégation n'entraîne aucune modification de la rémunération. Le problème de la prestation de serment est également résolu.

Cet article concerne aussi la modification des titres.

Article 62

Cet article modifie l'article 329, contesté, du Code et simplifie le remplacement en supprimant la nécessité d'une nouvelle prestation de serment. La possibilité actuelle d'assumer n'importe quelle personne en qualité de greffier ne se justifie plus dans les conditions actuelles. Il est impensable que tous les membres du greffe et tous les membres du personnel puissent être empêchés. Dans ce cas, l'article 170, dernier alinéa, est applicable. Le problème de la prestation de serment est également résolu.

Article 63

Cet article concerne la modification des titres. Par ailleurs, il permet aux greffiers en chef d'obtenir une délégation pour certains départements ministériels, commissions, institutions et services gouvernementaux.

Article 64

Cet article concerne la modification de l'article 331 du Code. Comme les greffiers en chef sont chargés de distribuer le travail et d'organiser le service, le «non-service», c'est-à-dire les absences de tous les membres du greffe et du personnel de celui-ci, doit relever aussi, nécessairement, de leur compétence.

Artikel 65

Betreft de wijziging van artikel 354 van het Wetboek. In dit artikel 354 worden de woorden «van de griffiers» weggelaten. Door de wet van 21 februari 1983 werd de mogelijkheid gecreëerd de griffiers en het personeel van de griffies en van de parketten te onderwerpen, wat de afwezigheid wegens ziekte of gebrekkigheid betreft, aan de regels geldend voor het rijkspersoneel. Dit gebeurde door een koninklijk besluit. Voor de magistraten werd in deze mogelijkheid niet voorzien. Er werd aldus een onderscheid gemaakt tussen leden van de rechterlijke orde, waardoor dit artikel discriminerend is voor de griffiers. Wat betreft de afwezigheden werd onder de leden van de rechterlijke orde inderdaad een onderscheid gemaakt tussen magistraten en griffiers. Deze anomalie dient weggewerkt te worden.

Betreft voorts de wijziging van titels.

Artikel 66

Betreft de wijziging van titels in een aantal artikelen van het Wetboek.

Artikel 67

Betreft de wijziging van titels.

Artikel 68

Behelst de overgangsbepaling, waarbij de verworven rechten ingevolge de bestaande wetgeving worden gehandhaafd, meer bepaald ook de artikelen 269*bis* en 284*bis* (*cf.* algemene toelichting, *in fine*).

Hugo VANDENBERGHE.

*
* *

Article 65

Cet article concerne la modification de l'article 354 du Code. À cet article 354, les mots «aux greffiers» sont supprimés. La loi du 21 février 1983 a créé, pour ce qui est des absences pour cause de maladie ou d'infirmité, la possibilité de soumettre les greffiers et le personnel des greffes aux règles applicables aux agents de l'État. Cette possibilité a été créée par un arrêté royal; elle n'a pas été prévue pour les magistrats. On a donc fait une distinction entre certains membres de l'ordre judiciaire, qui rend cet article discriminatoire pour les greffiers. En effet, pour ce qui est des présences, une distinction a été faite, parmi les membres de l'ordre judiciaire, entre les magistrats et les greffiers. Il faut supprimer cette anomalie.

Cet article concerne aussi la modification des titres.

Article 66

Cet article concerne la modification des titres dans certains articles du Code.

Article 67

Cet article concerne la modification des titres.

Article 68

Cet article contient la disposition transitoire prévoyant le maintien des droits acquis en application de la législation existante et, notamment, des articles 269*bis* et 284*bis* (*cf.* le commentaire général *in fine*).

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De Koning wordt gemachtigd in wetten en besluiten de hiernavermelde benamingen te vervangen als volgt: «griffie-hoofd van de griffie» door «hoofdgriffier»; «klerk-griffier» door «adjunct-griffier»; «eerstaanwend klerk-griffier» door «eerstaanwend adjunct-griffier»; «secretaris» door «hoofdsecretaris»; «adjunct-secretaris» door «secretaris»; «klerk-secretaris» door «adjunct-secretaris» en «eerstaanwend klerk-secretaris» door «eerstaanwend adjunct-secretaris»

Art. 3

In het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel 72*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«*Artikel 72bis*. — Het bijzonder reglement voor de politierechtbank wordt door de Koning vastgesteld op advies van de voorzitter van de politierechtbank, van de procureur des Konings, van de hoofdgriffier van de politierechtbank en van de stafhouder van de Orde van advocaten. Het reglement wordt ter griffie van de rechtbank aangeplakt.»

Art. 4

Artikel 157 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 157*. — Er is een hoofdgriffier in elk vrederecht en in elke politierechtbank.»

Art. 5

§ 1. In artikel 158 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «griffier-hoofd van de griffie» en «klerken-griffiers» vervangen door de woorden «hoofdgriffier», respectievelijk «adjunct-griffiers».

§ 2. Artikel 158 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«Er kunnen bij de politierechtbanken één tot drie griffiers-hoofden van dienst zijn, die onder het gezag van de hoofdgriffier deelnemen aan de leiding van de griffie.»

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Le Roi est autorisé à modifier les lois et les arrêtés, en y remplaçant la dénomination: «greffier-chef de greffe» par «greffier en chef», «commis-greffier» par «greffier adjoint», «commis-greffier principal» par «greffier adjoint principal», «secrétaire» par «secrétaire en chef», «secrétaire adjoint» par «secrétaire», «commis-secrétaire» par «secrétaire adjoint» et «commis-secrétaire principal» par «secrétaire adjoint principal».

Art. 3

Un article 72*bis* est inséré dans le Code judiciaire, qui est libellé comme suit:

«*Article 72bis*. — Le règlement particulier du tribunal de police est arrêté par le Roi après avis du président du tribunal de police, du procureur du Roi, du greffier en chef du tribunal de police et du bâtonnier de l'Ordre des avocats. Le règlement est affiché au greffe du tribunal.»

Art. 4

L'article 157 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 157*. — Il y a dans chaque justice de paix et chaque tribunal de police un greffier en chef.»

Art. 5

§ 1er. À l'article 158 du même Code, les mots «greffier-chef de greffe» et «commis-greffiers» sont remplacés respectivement par les mots «greffier en chef» et «greffiers adjoints».

§ 2. Le même article 158 est complété par l'alinéa suivant:

«Les tribunaux de police peuvent occuper de un à trois greffiers-chefs de service, qui participent, sous l'autorité du greffier en chef, à la direction du greffe.»

Art. 6

In artikel 160 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 7

Artikel 161 van hetzelfde Wetboek wordt met de volgende volzin aangevuld:

«In de voormelde rechtbanken waar meer dan honderd personeelsleden met volledige betrekking werkzaam zijn, kan bovendien per dertig bijkomende personeelsleden een griffier-hoofd van dienst aangeworven worden.»

Art. 8

In artikel 162 van hetzelfde Wetboek worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord «secretaris» wordt vervangen door het woord «kabinetssecretaris»;

2° *in fine* worden de woorden «op advies van de hoofdgriffier» toegevoegd.

Art. 9

In artikel 163 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 10

Artikel 164 van hetzelfde Wetboek wordt met de volgende volzin aangevuld:

«In de hoven waar ten minste honderd personeelsleden met volledige betrekking werkzaam zijn, kan bovendien per dertig bijkomende personeelsleden een griffier-hoofd van dienst aangeworven worden.»

Art. 11

In artikel 165 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord «secretaris» wordt vervangen door het woord «kabinetssecretaris»;

2° *in fine* worden de woorden «op advies van de hoofdgriffier» toegevoegd.

Art. 12

In artikel 167 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 6

À l'article 160 du même Code, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints».

Art. 7

L'article 161 du même Code est complété par la phrase suivante:

«En outre, dans les tribunaux précités qui comptent plus de cent membres du personnel exerçant un emploi à temps plein, il peut être recruté un greffier-chef de service par groupe de trente membres du personnel supplémentaires.»

Art. 8

À l'article 162 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° le mot «secrétaire» est remplacé par les mots «secrétaire de cabinet»;

2° les mots «sur l'avis du greffier en chef» sont ajoutés *in fine*.

Art. 9

À l'article 163 du même Code, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints».

Art. 10

L'article 164 du même Code est complété par la phrase suivante:

«En outre, dans les cours qui comptent au moins cent membres du personnel exerçant un emploi à temps plein, il peut être recruté un greffier-chef de service par groupe de trente membres du personnel supplémentaires.»

Art. 11

À l'article 165 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° le mot «secrétaire» est remplacé par les mots «secrétaire de cabinet»;

2° les mots «sur l'avis du greffier en chef» sont ajoutés *in fine*.

Art. 12

À l'article 167 du même Code, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints».

Art. 13

In artikel 168 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het woord «secretaris» wordt vervangen door het woord «kabinetssecretaris»;

2° *in fine* worden de woorden «op advies van de hoofdgriffier» toegevoegd.

Art. 14

In artikel 169 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «klerken-griffiers» en «eerstaanwend klerk-griffier» vervangen door de woorden «adjunct-griffiers», respectievelijk «eerstaanwend adjunct-griffier» en worden de woorden «of van de griffier-hoofd van de griffie» geschrapt.

Art. 15

Artikel 170 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 170.* — De griffier vervult de griffietaken en staat de rechter bij als griffier in alle verrichtingen van zijn ambt.

Op deze regel wordt slechts uitzondering gemaakt wanneer om dringende redenen zijn tegenwoordigheid niet kon worden gevorderd.»

Art. 16

Artikel 171 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 171.* — In het Hof van Cassatie, het hof van beroep, het arbeidshof, de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank, de rechtbank van koop-handel, het vredegerecht en de politierechtbank is er een griffie.

De griffie wordt gehouden door de hoofdgriffier.

De griffiers oefenen een gerechtelijke functie uit en vervullen hun taken in de griffie.»

Art. 17

Artikel 172 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 172.* — De hoofdgriffier leidt de griffie en verdeelt de griffietaken en de administratieve taken en wijst de griffiers aan om de rechter bij te staan.»

Art. 13

À l'article 168 du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° le mot «secrétaire» est remplacé par les mots «secrétaire de cabinet»;

2° les mots «sur l'avis du greffier en chef» sont ajoutés *in fine*.

Art. 14

À l'article 169 du même Code, les mots «commis-greffiers» et «commis-greffiers principaux» sont remplacés respectivement par les mots «greffiers adjoints» et «greffiers adjoints principaux» et les mots «ou du greffier-chef de greffe» sont supprimés.

Art. 15

L'article 170 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 170.* — Le greffier accomplit les tâches du greffe et assiste, en qualité de greffier, le juge dans tous les actes de son ministère.

Cette règle ne reçoit exception que si, en raison de l'urgence, sa présence n'a pu être requise.»

Art. 16

L'article 171 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 171.* — Il y a un greffe à la Cour de cassation, à la cour d'appel, à la cour du travail, au tribunal de première instance, au tribunal du travail, au tribunal de commerce, à la justice de paix et au tribunal de police.

Le greffe est tenu par le greffier en chef.

Les greffiers exercent une fonction judiciaire et accomplissent leurs tâches au greffe.»

Art. 17

L'article 172 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 172.* — Le greffier en chef dirige le greffe et distribue les tâches de greffe et les tâches administratives et désigne les greffiers qui assisteront le juge.»

Art. 18

Artikel 173 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 173.* — Tot de taken van de griffier behoren:

- hij houdt de griffie open voor het publiek;
- hij verlijdt de hem opgedragen akten;
- hij bewaart de minuten, registers en alle akten van het gerecht, waarbij hij is aangesteld;
- hij levert daarvan uitgiften, uittreksels of afschriften af;
- hij bewaart de verzameling van wetten en andere boekwerken ten gebruike van de rechtbank;
- hij houdt de tabellen, registers, repertoria, statistieken en andere documenten, hem bij de wet of besluiten opgedragen;

— hij bewaart de waarden, documenten en voorwerpen die krachtens de wet ter griffie zijn neergelegd.

Tot de bijstand van de griffier aan de rechter behoort:

- de griffier is aanwezig op de terechtzitting;
- hij notuleert het verloop van de rechtszaken en de uitspraken, verleent akte van de verschillende formaliteiten waarvan de vervulling moet worden vastgesteld en verleent er authenticiteit aan; hij bewaakt de procedure.

De Koning kan nadere regels tot uitwerking van dit artikel bepalen.»

Art. 19

In artikel 175 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «of de griffier-hoofd van de griffie» geschrapt.

Art. 20

In artikel 177 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «griffier-hoofd van de griffie» vervangen door het woord «hoofdgriffier».

Art. 21

In artikel 181 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «of van de griffier-hoofd van de griffie» geschrapt.

Art. 22

§ 1. In artikel 182 van hetzelfde Wetboek worden het eerste en tweede lid vervangen als volgt:

«Bij ieder parket is er een secretariaat verbonden, onder de leiding van een hoofdsecretaris.

Art. 18

L'article 173 du même Code est remplacé par les dispositions suivantes :

«*Article 173.* — Les tâches du greffier sont les suivantes :

- il assure l'accès du greffe au public;
- il passe les actes dont il est chargé;
- il garde les minutes, les registres et tous les actes afférents à la juridiction près laquelle il est établi;
- il en délivre des expéditions, des extraits ou des copies;
- il conserve les collections des lois et autres ouvrages à l'usage des juges;
- il dresse les tables, tient les registres et les répertoires et établit les statistiques et les autres documents dont il a la charge en application de la loi ou des arrêtés;
- il assure la conservation des valeurs, documents et objets déposés au greffe en vertu de la loi.

Le greffier assiste le juge :

- en étant présent à l'audience;
- en dressant le procès-verbal des instances et des décisions; il donne acte des différentes formalités dont l'accomplissement doit être constaté et leur confère l'authenticité; il veille au respect des règles de procédure.

Le Roi peut arrêter les modalités d'application du présent article.»

Art. 19

À l'article 175 du même Code, les mots «ou le greffier-chef de greffe» sont supprimés.

Art. 20

À l'article 177 du même Code, les mots «greffier-chef de greffe» sont remplacés par les mots «greffier en chef».

Art. 21

À l'article 181 du même Code, les mots «ou le greffier-chef de greffe» sont supprimés.

Art. 22

§ 1er. À l'article 182 du même Code, les premier et deuxième alinéas sont remplacés par les dispositions suivantes :

«Il y a, dans chaque parquet, un secrétariat, qui est placé sous la direction d'un secrétaire en chef.

De hoofdsecretaris wordt door de Koning benoemd.

De hoofdsecretaris van het parket is belast met de leiding van de administratieve diensten en staat daarbij onder het gezag van de procureur-generaal, de procureur des Konings of de arbeidsauditeur.

De secretaris staat de procureur-generaal, de procureur des Konings of de arbeidsauditeur bij. Hij ondertekent de documenten die hem door het hoofd van het parket worden aangeduid. Hij bewaart de registers, het archief en de documenten van het parket.

De procureur-generaal, de procureur des Konings en de arbeidsauditeur bij een rechtbank waarvan het rechtsgebied meer dan vijfhonderdduizend inwoners telt, kunnen zich een kabinetssecretaris kiezen uit het personeel van het parket, op advies van de hoofdsecretaris.»

§ 2. In het derde lid van hetzelfde artikel wordt het woord «Hij» vervangen door de woorden «De hoofdsecretaris».

§ 3. In het derde lid van ditzelfde artikel worden de woorden «adjunct-secretarissen» en «klerken-secretarissen» vervangen door de woorden «secretarissen», respectievelijk «adjunct-secretarissen».

§ 4. In het vierde lid van ditzelfde artikel worden de woorden «adjunct-secretarissen-hoofden van dienst», «secretaris» en «adjunct-secretarissen» vervangen door «secretarissen-hoofden van dienst», respectievelijk «hoofdsecretaris» en «secretarissen».

§ 5. In het vierde lid van ditzelfde artikel wordt na de eerste volzin een nieuwe bepaling ingevoegd luidend als volgt: «In de parketten waar ten minste honderd personeelsleden met volledige betrekking werkzaam zijn, kan bovendien per dertig bijkomende personeelsleden een secretaris-hoofd van dienst aangewezen worden.»

Art. 23

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 182*bis* ingevoegd, luidend als volgt:

«*Artikel 182bis.* — Bij verhindering wordt de hoofdsecretaris van het parket vervangen door de secretaris-hoofd van dienst of de secretaris die hij aanwijst. Wanneer hij in de onmogelijkheid is om die aanwijzing te doen wordt daarin voorzien al naargelang van het geval door de procureur-generaal, de procureur des Konings of de arbeidsauditeur.»

Art. 24

In artikel 183 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «secretaris» vervangen door het woord «hoofdsecretaris».

Le secrétaire en chef est nommé par le Roi.

Le secrétaire en chef du parquet est chargé de la direction des services administratifs, sous l'autorité du procureur général, du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.

Le secrétaire assiste le procureur général, le procureur du Roi ou l'auditeur du travail. Il signe les documents qui lui sont désignés par le chef du parquet. Il garde les registres, les archives et les documents du parquet.

Le procureur général, le procureur du Roi et l'auditeur du travail près une juridiction dont le ressort compte une population de plus de 500 000 habitants, peuvent se choisir un secrétaire de cabinet parmi le personnel du parquet, sur l'avis du secrétaire en chef.»

§ 2. Au troisième alinéa du même article, le mot «Il» est remplacé par les mots «Le secrétaire en chef».

§ 3. Au troisième alinéa du même article, les mots «secrétaires adjoints» et «commis-secrétaires» sont remplacés respectivement par les mots «secrétaires» et «secrétaires adjoints».

§ 4. Au quatrième alinéa du même article, les mots «secrétaires adjoints-chefs de service», «secrétaire» et «secrétaires adjoints» sont respectivement remplacés par les mots «secrétaires-chefs de service», «secrétaire en chef» et «secrétaires».

§ 5. Au quatrième alinéa du même article est inséré, après la première phrase, une disposition nouvelle, rédigée comme suit: «En outre, dans les parquets comptant au moins cent membres du personnel ayant un emploi à temps plein, un secrétaire-chef de service peut être désigné par groupe de trente membres du personnel supplémentaires.»

Art. 23

Un article 182*bis* est inséré dans le même Code, qui est rédigé comme suit:

«*Article 182bis.* — En cas d'empêchement, le secrétaire en chef du parquet est remplacé par le secrétaire-chef de service ou le secrétaire qu'il désigne. Lorsqu'il se trouve dans l'impossibilité de faire cette désignation, c'est, selon le cas, le procureur général, le procureur du Roi ou l'auditeur du travail qui la fait.»

Art. 24

À l'article 183 du même Code, le mot «secrétaire» est remplacé par les mots «secrétaire en chef».

Art. 25

In artikel 184 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «klerken-secretarissen», «secretaris» en «eerstaanwendend klerk-secretaris» vervangen door de woorden «adjunct-secretarissen», respectievelijk «hoofdsecretaris» en «eerstaanwendend adjunct-secretaris».

Art. 26

In artikel 260 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «griffiers-hoofden van de griffie» geschrapt en het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 27

Artikel 261 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 261.* — De griffiers-hoofden van dienst bij de griffie van een rechtbank worden door de Koning benoemd uit de griffiers bij de rechtbank op voordracht van de voorzitter van de rechtbank en van de hoofdgriffier en naargelang van het geval na advies van de procureur des Konings of de arbeidsauditeur.

De griffiers-hoofden van dienst bij de griffie van het Hof van Cassatie, van een hof van beroep of een Arbeidshof worden door de Koning benoemd uit de griffiers bij het hof, op voordracht van de eerste voorzitter en van de hoofdgriffier, na advies van de procureur-generaal.

Zij worden aangewezen voor drie jaar. Deze aanwijzing kan telkens voor drie jaar worden vernieuwd: na negen jaar ambtsvervulling worden zij vast benoemd.»

Art. 28

§ 1. In artikel 262 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers» en worden de woorden «of de griffier-hoofd van de griffie» geschrapt.

§ 2. Hetzelfde artikel wordt aangevuld als volgt: «en al naargelang van het geval na advies van de procureur-generaal, de procureur des Konings of de arbeidsauditeur.»

Art. 29

Artikel 263, § 1, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«§ 1. Om tot hoofdgriffier van het vrederegerecht of van de politierechtbank te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

Art. 25

À l'article 184 du même Code, les mots «commis-secrétaires», «secrétaire» et «commis-secrétaires principaux» sont remplacés respectivement par les mots «secrétaires adjoints», «secrétaire en chef» et «secrétaires adjoints principaux».

Art. 26

À l'article 260 du même Code, les mots «greffiers-chefs de greffe» sont supprimés et les mots «commis-greffiers» sont remplacés par les mots «greffiers adjoints».

Art. 27

L'article 261 du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«*Article 261.* — Les greffiers-chefs de service au greffe d'un tribunal sont nommés par le Roi parmi les greffiers au tribunal, sur présentation du président du tribunal et du greffier en chef, et après avis, selon le cas, du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.

Les greffiers-chefs de service au greffe de la Cour de cassation, de la cour d'appel ou de la cour du travail sont nommés par le Roi parmi les greffiers à cette cour, sur présentation du premier président et du greffier en chef, après avis du procureur général.

Ils sont désignés pour un terme de trois ans. Cette désignation peut être renouvelée chaque fois pour une durée de trois ans; après neuf ans de fonction, ils sont désignés à titre définitif.»

Art. 28

§ 1er. À l'article 262 du même Code, le mot «commis-greffiers» est remplacé par le mot «greffiers adjoints» et les mots «ou le greffier-chef de greffe» sont supprimés.

§ 2. Le même article est complété par le membre de phrase suivant: «, et après avis, selon le cas, du procureur général, du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.»

Art. 29

L'article 263, § 1er, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«§ 1er. Pour pouvoir être nommé greffier en chef de la justice de paix ou du tribunal de police, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van griffier ofwel ten minste tien jaar het ambt van adjunct-griffier hebben uitgeoefend bij een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank.»

Art. 30

§ 1. Artikel 263, § 2, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«§ 2. Om tot griffier bij een vredegerrecht of een politierechtbank te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste adjunct-griffier zijn bij een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank, ofwel ten minste vijf jaar het ambt van opsteller of beambte hebben uitgeoefend bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt § 3 opgeheven.

§ 3. In hetzelfde artikel worden in § 4 de woorden «en regelt de stage» geschrapt.

Art. 31

§ 1. Artikel 264, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«Om tot hoofdgriffier van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredegerrecht of een politierechtbank hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning ge-

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant cinq ans au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier, et, en outre, avoir exercé soit les fonctions de greffier pendant cinq ans au moins, soit les fonctions de greffier adjoint d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police pendant dix ans au moins.»

Art. 30

§ 1er. L'article 263, § 2, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«§ 2. Pour pouvoir être nommé greffier de la justice de paix ou du tribunal de police, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant un an au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, soit être au moins greffier adjoint d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de rédacteur ou d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police.»

§ 2. Le § 3 du même article est abrogé.

§ 3. Au § 4 du même article, les mots «et organise le stage» sont supprimés.

Art. 31

§ 1er. L'article 264, premier alinéa, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«Pour pouvoir être nommé greffier en chef du tribunal de première instance, du tribunal du travail ou du tribunal de commerce, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant cinq ans au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le

lijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van griffier hebben uitgeoefend bij een hof of een rechtbank van eerste aanleg, een arbeidsrechtbank of een rechtbank van koophandel, ofwel hoofdgriffier zijn van een vredege-recht of een politierechtbank.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt het tweede lid opge-heven.

Art. 32

§ 1. Artikel 265, § 1, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«§ 1. Om tot griffier van een rechtbank van eerste aanleg, bij een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koophandel te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredege-recht of een politierechtbank hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning ge-lijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het ge-tuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste adjunct-griffier zijn bij een hof, rechtbank, vredege-recht of politierechtbank ofwel ten minste vijf jaar het ambt van opsteller of beambte hebben uitgeoefend bij de griffie van een hof, een rechtbank, vredege-recht of politierechtbank.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt § 2 opgeheven.

§ 3. In hetzelfde artikel worden in § 3 de woorden «en regelt de stage» geschrapt.

Art. 33

§ 1. Artikel 266 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 266.* — Om tot hoofdgriffier van een hof van beroep of van een arbeidshof te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning ge-lijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het ge-tuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van griffier bij een hof van beroep of een arbeidshof hebben uitgeoefend ofwel hoofdgriffier zijn van een rechtbank van eerste aanleg, arbeidsrechtbank of rechtbank van koop-handel.»

Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier, et, en outre, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de greffier d'une cour ou d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce, soit être greffier en chef d'une justice de paix ou d'un tribunal de police.»

§ 2. Le deuxième alinéa du même article est abrogé.

Art. 32

§ 1er. L'article 265, § 1er, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«§ 1er. Pour pouvoir être nommé greffier au tribu-nal de première instance, au tribunal du travail ou au tribunal de commerce, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant un an au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, soit être au moins greffier adjoint d'une cour, d'un tribu-nal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonc-tions de rédacteur ou d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police.»

§ 2. Le § 2 du même article est abrogé.

§ 3. Au § 3 du même article, les mot «et organise le stage» sont supprimés.

Art. 33

§ 1er. L'article 266 du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«*Article 266.* — Pour pouvoir être nommé greffier en chef d'une cour d'appel ou d'une cour du travail, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir, pendant cinq ans au moins, exercé des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de greffier d'une cour d'appel ou d'une cour du travail, soit être greffier en chef d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail ou d'un tribunal de commerce.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 34

§ 1. Artikel 267, § 1, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«§ 1. Om tot griffier van een hof van beroep of bij een arbeidshof benoemd te worden, moet men:

1° volle vijftientwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof, een rechtbank, een vredegerecht of een politierechtbank hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ten minste vijf jaar ofwel het ambt van griffier bij een rechtbank, een vredegerecht of een politierechtbank hebben uitgeoefend ofwel van adjunct-griffier bij een hof.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt § 2 opgeheven.

§ 3. In hetzelfde artikel worden in § 3 de woorden «en regelt de stage» geschrapt.

Art. 35

§ 1. Artikel 268 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 268.* — Om tot hoofdgriffier van het Hof van Cassatie te worden benoemd, moet men:

1° volle vijftientig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij de griffie van het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van griffier bij het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend ofwel hoofdgriffier zijn van een hof van beroep of een arbeidshof.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 36

§ 1. Artikel 269, § 1, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«§ 1. Om tot griffier bij het Hof van Cassatie te worden benoemd, moet men:

1° volle vijftientwintig jaar oud zijn;

§ 2. Au même article, le deuxième alinéa est abrogé.

Art. 34

§ 1er. L'article 267, § 1er, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«§ 1er. Pour pouvoir être nommé greffier d'une cour d'appel ou d'une cour du travail, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir, pendant un an au moins, exercé des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions soit de greffier d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, soit de greffier adjoint d'une cour.»

§ 2. Le § 2 du même article est abrogé.

§ 3. Au § 3 du même article, les mots «et organise le stage» sont supprimés.

Art. 35

§ 1er. L'article 268 du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«*Article 268.* — Pour pouvoir être nommé greffier en chef de la Cour de cassation, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir, pendant cinq ans au moins, exercé des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe de la Cour de cassation, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de greffier de la Cour de cassation, soit être greffier en chef d'une cour d'appel ou d'une cour du travail.»

§ 2. Au même article, l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 36

§ 1er. L'article 269, § 1er, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«§ 1er. Pour pouvoir être nommé greffier de la Cour de cassation, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, bij de griffie van een hof hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van griffier bij een Hof hebben uitgeoefend ofwel van adjunct-griffier bij het Hof van Cassatie of van attaché in de dienst documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie.»

§ 2. In hetzelfde artikel wordt § 2 opgeheven.

§ 3. In hetzelfde artikel worden in § 3 de woorden «en regelt de stage» geschrapt.

Art. 37

Artikel 269bis van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 269bis.* — Om tot adjunct-griffier bij een hof, een rechtbank, een vredegerecht of een politierechtbank benoemd te worden, moet men:

1° volle eenentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte, hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkgesteld onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-griffier en daarenboven ten minste drie jaar het ambt van opsteller of beambte hebben uitgeoefend bij een griffie of een parket.»

Art. 38

§ 1. Artikel 270, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«2° houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs of gedurende ten minste drie jaar het ambt van beambte hebben uitgeoefend bij de griffie van een van voormelde rechtsmachten of bij een parket.»

§ 2. Hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, wordt na de woorden «aan de onder 1° en 2° bepaalde benoemingsvoorwaarden voldoen» aangevuld als volgt:

«en die met goed gevolg voor voormelde examencommissie een praktijkexamen hebben afgelegd. De Koning regelt het praktijkexamen. De laureaten van het praktijkexamen van beambte zijn vrijgesteld van dit praktijkexamen. De licentiaten in de rechten en de houders van getuigschriften van kandidaat-griffier en kandidaat-secretaris zijn van het maturiteitsexamen vrijgesteld.»

2° être soit licencié en droit et avoir, pendant un an au moins, exercé des fonctions au moins égales à celles d'employé au greffe d'une cour, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier et, en outre, avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions soit de greffier d'une cour, soit de greffier adjoint de la Cour de cassation ou d'attaché au service de la documentation et de la concordance des textes auprès de la Cour de cassation.»

§ 2. Le § 2 du même article est abrogé.

§ 3. Au § 3 du même article, les mots «et organise le stage» sont supprimés.

Art. 37

L'article 269bis du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 269bis.* — Pour pouvoir être nommé greffier adjoint d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police, le candidat doit:

1° être âgé de vingt et un ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé, pendant un an au moins, des fonctions au moins égales à celles d'employé, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études y assimilées par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-greffier, et, en outre, avoir exercé pendant trois ans au moins les fonctions de rédacteur ou d'employé dans un greffe ou un parquet.»

Art. 38

§ 1er. L'article 270, premier alinéa, 2°, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«2° être porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi ou avoir exercé pendant trois ans au moins les fonctions d'employé au greffe de l'une des juridictions précitées ou dans un parquet.»

§ 2. Au même article, premier alinéa, 3°, après les mots «les conditions de nomination fixées aux 1° et 2°», est inséré le texte suivant:

«et qui ont présenté avec succès un examen pratique devant le jury. Le Roi organise l'examen pratique. Les lauréats de l'examen pratique d'employé sont dispensés de cet examen pratique. Les licenciés en droit et les porteurs du certificat de candidat-greffier ou de candidat-secretaire sont dispensés de l'examen de maturité.»

§ 3. In hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, worden de woorden «Doctors in de rechten zijn van het examen vrijgesteld» geschrapt.

Art. 39

§ 1. Artikel 271, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«2° houder zijn van een getuigschrift van lager middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs of gedurende drie jaar bij een griffie van een van voormelde rechtsmachten werkzaam zijn geweest als bode, hetzij in een graad waaraan een wedde is verbonden waarvan de schaal ondergebracht is in niveau 4 vastgesteld bij de bepalingen tot regeling van de bezoldiging van het personeel van de ministeries.»

§ 2. In hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, worden de woorden «Doctors of licentiaten in de rechten zijn van het examen vrijgesteld» vervangen door de volgende bepaling: «Licentiaten in de rechten, houders van het getuigschrift van kandidaat-griffier of kandidaat-secretaris en de laureaten van het maturiteitsexamen van opsteller, zijn van het examen vrijgesteld.»

§ 3. In hetzelfde artikel, 4°, worden de woorden «over de dactylografie» geschrapt.

§ 4. Hetzelfde artikel, eerste lid, 4°, wordt aangevuld als volgt:

«De Koning regelt het praktijkexamen. De laureaten van het praktijkexamen van opsteller zijn vrijgesteld van dit praktijkexamen.»

Art. 40

In artikel 273 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «adjunct-secretarissen», «klerken-secretarissen» en «secretaris» vervangen door de woorden «secretarissen», respectievelijk «adjunct-secretarissen» en «hoofdsecretaris».

Art. 41

Artikel 274 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 274.* — Om tot hoofdsecretaris van het parket van de procureur des Konings of van de arbeidsauditeur benoemd te worden, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van het getuigschrift van hoger middel-

§ 3. Au 3° du premier alinéa du même article, les mots «Le docteur en droit est dispensé de l'examen» sont supprimés.

Art. 39

§ 1er. L'article 271, premier alinéa, 2°, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«2° être porteur d'un certificat d'études moyennes du degré inférieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi ou avoir exercé pendant trois ans au greffe d'une des juridictions précitées les fonctions de messenger ou celles d'un grade dont l'échelle de traitement appartient au niveau 4 fixé par le statut pécuniaire du personnel des ministères.»

§ 2. Au premier alinéa, 3°, du même article, les mots «Le docteur en droit est dispensé de cet examen» sont remplacés par les mots «Les licenciés en droit porteurs du certificat de candidat-greffier ou de candidat-secretaire et les lauréats de l'examen de maturité de rédacteur sont dispensés de l'examen.»

§ 3. Au 4° du même article, les mots «portant sur la connaissance de la dactylografie» sont supprimés.

§ 4. Le 4° du premier alinéa du même article est complété par la disposition suivante:

«Le Roi organise l'épreuve pratique. Les lauréats de l'épreuve pratique de rédacteur sont dispensés de cette épreuve pratique d'employé.»

Art. 40

À l'article 273 du même Code, les mots «secrétaires adjoints», «commis-secretaires» et «secrétaire» sont remplacés respectivement par les mots «secrétaires», «secrétaires adjoints» et «secrétaire en chef».

Art. 41

L'article 274 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 274.* — Pour pouvoir être nommé secrétaire en chef au parquet du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant cinq ans au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au parquet, soit porteur du certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études

baar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ten minste vijf jaar het ambt van secretaris bij het parket of het auditoraat hebben uitgeoefend.»

Art. 42

Artikel 275 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 275.* — § 1. Om tot secretaris bij het parket van de procureur des Konings of van de arbeidsauditeur benoemd te worden, moet men:

1° volle vijfentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket, hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ofwel adjunct-secretaris zijn bij een parket of auditoraat, ofwel ten minste vijf jaar het ambt van vertaler, opsteller of beambte hebben uitgeoefend bij een parket of auditoraat.

§ 2. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden het getuigschrift van kandidaat-secretaris wordt uitgereikt.»

Art. 43

Artikel 276 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 276.* — Om tot hoofdsecretaris van het parket bij een hof van beroep of een arbeidshof te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket van een hof, hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van secretaris bij het parket van een hof hebben uitgeoefend, ofwel hoofdsecretaris zijn van het parket van de procureur des Konings of de arbeidsauditeur.»

Art. 44

Artikel 277 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 277.* — § 1. Om tot secretaris bij het parket bij een hof van beroep of een arbeidshof te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfentwintig jaar oud zijn;

déclarées équivalentes par le Roi ainsi que du certificat de candidat-secrétaire, et, en outre, avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de secrétaire au parquet ou à l'auditorat.»

Art. 42

L'article 275 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 275.* — § 1er. Pour pouvoir être nommé secrétaire au parquet du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant un an au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé dans un parquet, soit porteur d'un certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, soit être secrétaire adjoint dans un parquet ou un auditorat, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de traducteur, de rédacteur ou d'employé dans un parquet ou un auditorat.»

§ 2. Le Roi détermine les conditions de délivrance du certificat de candidat-secrétaire.»

Art. 43

L'article 276 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 276.* — Pour pouvoir être nommé secrétaire en chef au parquet d'une cour d'appel ou d'une cour du travail, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant cinq ans au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé au parquet d'une cour, soit porteur d'un certificat d'études secondaires du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, soit avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de secrétaire au parquet d'une cour, soit être secrétaire en chef au parquet du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.»

Art. 44

L'article 277 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 277.* — § 1er. Pour pouvoir être nommé secrétaire au parquet d'une cour d'appel ou d'une cour du travail, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket, hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ten minste vijf jaar ofwel het ambt van secretaris bij een parket of auditoraat hebben uitgeoefend, ofwel van adjunct-secretaris bij het parket bij een hof.

§ 2. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden het getuigschrift van kandidaat-secretaris wordt uitgereikt.»

Art. 45

Artikel 278 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 278.* — Om tot hoofdsecretaris van een parket van het Hof van Cassatie te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfendertig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van het getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ofwel vijf jaar het ambt van secretaris bij het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend, ofwel hoofdsecretaris zijn van het parket van een hof.»

Art. 46

Artikel 279 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 279.* — § 1. Om tot secretaris bij het parket van Hof van Cassatie te worden benoemd, moet men:

1° volle vijfentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket van een hof hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van het getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ofwel ten minste vijf jaar het ambt van secretaris bij het parket van een hof hebben uitgeoefend, ofwel van adjunct-secretaris bij het parket van het Hof van Cassatie.

§ 2. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden het getuigschrift van kandidaat-secretaris wordt uitgereikt.»

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant un an au moins des fonctions au moins égales à celles d'employé dans un parquet, soit porteur du certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions soit de secrétaire d'un parquet ou d'un auditorat, soit de secrétaire adjoint au parquet d'une cour.

§ 2. Le Roi détermine les conditions de délivrance du certificat de candidat-secrétaire.»

Art. 45

L'article 278 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 278.* — Pour pouvoir être nommé secrétaire en chef du parquet de la Cour de cassation, le candidat doit:

1° être âgé de trente-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé pendant cinq ans au moins des fonctions égales à celles d'employé à la Cour de cassation, soit porteur du certificat d'études secondaires du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, soit avoir exercé pendant cinq ans les fonctions de secrétaire près la Cour de cassation, soit être secrétaire en chef au parquet d'une cour.»

Art. 46

L'article 279 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 279.* — § 1er. Pour pouvoir être nommé secrétaire au parquet de la Cour de cassation, le candidat doit:

1° être âgé de vingt-cinq ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé, pendant un an au moins, des fonctions au moins égales à celles d'employé au parquet d'une cour, soit porteur d'un certificat d'études secondaires du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions soit de secrétaire au parquet d'une cour, soit de secrétaire adjoint au parquet de la Cour de cassation.

§ 2. Le Roi détermine les conditions de délivrance du certificat de candidat-secrétaire.»

Art. 47

Artikel 280 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 280.* — Om tot adjunct-secretaris bij een parket te worden benoemd, moet men:

1° volle eenentwintig jaar oud zijn;

2° hetzij licentiaat in de rechten zijn en ten minste één jaar een ambt, ten minste gelijk aan dat van beambte bij het parket hebben uitgeoefend, hetzij houder zijn van het getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkgesteld onderwijs, alsmede van het getuigschrift van kandidaat-secretaris en daarenboven ten minste drie jaar het ambt van opsteller of beambte hebben uitgeoefend bij een parket of een griffie.»

Art. 48

§ 1. Artikel 282, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«2° houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs of gedurende ten minste drie jaar het ambt van beambte hebben uitgeoefend bij een parket of bij de griffie van een vredegerecht, een politierechtbank, een rechtbank van eerste aanleg, een arbeidsrechtbank, een rechtbank van koophandel, een hof van beroep, een arbeidshof of het Hof van Cassatie.»

§ 2. Hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, wordt na de woorden «aan de onder 1° en 2° bepaalde benoemingsvoorwaarden voldoen», aangevuld als volgt:

«en die met goed gevolg voor voormelde examencommissie een praktijkexamen hebben afgelegd. De Koning regelt het praktijkexamen. De laureaten van het praktijkexamen van beambte zijn vrijgesteld van dit praktijkexamen. De licentiaten in de rechten en de houders van getuigschriften van kandidaat-griffier of kandidaat-secretaris zijn van het maturiteitsexamen vrijgesteld.»

§ 3. In hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, worden de woorden «Doctors in de rechten zijn van het examen vrijgesteld» geschrapt.

Art. 49

§ 1. Artikel 283, eerste lid, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«2° houder zijn van een getuigschrift van lager middelbaar onderwijs of door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs en gedurende drie jaar bij een parket werkzaam zijn geweest als bode, hetzij in een graad waarvoor een bijzondere beroeps-

Art. 47

L'article 280 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«*Article 280.* — Pour pouvoir être nommé secrétaire adjoint d'un parquet, le candidat doit:

1° être âgé de vingt et un ans accomplis;

2° être soit licencié en droit et avoir exercé, pendant un an au moins, des fonctions au moins égales à celles d'employé au parquet, soit porteur du certificat d'études secondaires du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi, ainsi que du certificat de candidat-secrétaire et, en outre, avoir exercé pendant trois ans au moins des fonctions de rédacteur ou d'employé dans un parquet ou un greffe.»

Art. 48

§ 1er. L'article 282, premier alinéa, 2°, du même Code est remplacé par la disposition suivante:

«2° être porteur d'un certificat soit d'études moyennes du degré supérieur, soit d'études déclarées équivalentes par le Roi, ou avoir exercé les fonctions d'employé au sein d'un parquet ou au greffe d'une justice de paix, d'un tribunal de police, d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail, d'un tribunal de commerce, d'une cour d'appel, d'une cour du travail ou de la Cour de cassation, pendant trois ans au moins.»

§ 2. Au premier alinéa, 3°, du même article sont insérés, après les mots «les conditions de nomination fixées aux 1° et 2°», les dispositions suivantes:

«et qui ont passé avec fruit une épreuve pratique devant le jury précité. Le Roi organise l'épreuve pratique. Les lauréats de l'épreuve pratique d'employé sont dispensés de cette épreuve pratique. Les licenciés en droit et les porteurs de certificats de candidat-greffier ou de candidat-secrétaire sont dispensés de l'examen de maturité.»

§ 3. Au premier alinéa, 3°, du même article, les mots «le docteur en droit est dispensé de cet examen» sont supprimés.

Art. 49

§ 1er. L'article 283, premier alinéa, 2°, du même Code est remplacé par les dispositions suivantes:

«2° être porteur d'un certificat d'études moyennes du degré inférieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi et avoir exercé pendant trois ans au parquet les fonctions de messenger ou celles d'un grade qui requiert une aptitude professionnelle particulière et

bekwaamheid vereist is en waaraan een wedde is verbonden waarvan de schaal ondergebracht is in niveau 4, vastgesteld bij de bepalingen tot regeling van de bezoldiging van het personeel der ministeries.»

§ 2. In hetzelfde artikel, eerste lid, 3°, worden de woorden «Doctors en licentiaten in de rechten zijn van het examen vrijgesteld» vervangen door de volgende bepaling: «Licentiaten in de rechten, houders van het getuigschrift van kandidaat-griffier of kandidaat-secretaris en de laureaten van het maturiteitsexamen van opsteller, zijn van het examen vrijgesteld.»

§ 3. In hetzelfde artikel, eerste lid, 4°, worden de woorden «over de dactylografie» geschrapt.

§ 4. Hetzelfde artikel, eerste lid, 4°, wordt aangeduid als volgt:

«De Koning regelt het praktijkexamen. De laureaten van het praktijkexamen van opsteller zijn vrijgesteld van dit praktijkexamen.»

Art. 50

Artikel 284*bis* van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 51

Artikel 287 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«Deze bepaling is eveneens van toepassing op het personeel van de griffies en de parketten.»

Art. 52

§ 1. In artikel 288, vijfde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

§ 2. In artikel 288, zesde lid, worden de woorden «hun griffiers-hoofden van de griffie» vervangen door de woorden «de hoofdgriffiers» en het woord «klerken-griffiers» door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 53

In artikel 301 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «griffiers-hoofden van de griffie» geschrapt en wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

dont l'échelle de traitement appartient au niveau 4 fixé par le statut pécuniaire du personnel des ministères.»

§ 2. Au premier alinéa, 3°, du même article, les mots «le docteur ou licencié en droit est dispensé de cet examen» sont remplacés par les mots «Les licenciés en droit porteurs du certificat de candidat-greffier ou de candidat-secrétaire et les lauréats de l'examen de maturité de rédacteur sont dispensés de l'examen.»

§ 3. Au premier alinéa, 4°, du même article, les mots «portant sur la connaissance de la dactylographie» sont supprimés.

§ 4. Le premier alinéa, 4°, du même article est complété par la disposition suivante:

«Le Roi organise l'épreuve pratique. Les lauréats de l'épreuve pratique de rédacteur sont dispensés de cette épreuve pratique.»

Art. 50

L'article 284*bis* du même Code est abrogé.

Art. 51

L'article 287 du même Code est complété par l'alinéa suivant:

«La présente disposition est également applicable au personnel des greffes et des parquets.»

Art. 52

§ 1er. À l'article 288, cinquième alinéa, du même Code, les mots «commis-greffiers» sont remplacés par les mots «greffiers adjoints».

§ 2. À l'article 288, sixième alinéa, du même Code, les mots «de leurs greffiers-chefs de greffe» et «commis-greffiers» sont remplacés respectivement par les mots «des greffiers en chef» et «greffiers adjoints».

Art. 53

À l'article 301 du même Code, les mots «greffiers-chefs de greffe» sont supprimés, et le mot «commis-greffiers» est remplacé par le mot «greffiers adjoints».

Art. 54

In artikel 304 van hetzelfde Wetboek worden tussen de woorden «openbaar ministerie» en het woord «of» de woorden «de griffier» ingevoegd.

Art. 55

In artikel 305 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de griffiers-hoofden van de griffie» geschrapt.

Art. 56

§ 1. In deel II, boek II, titel II van hetzelfde Wetboek wordt onder de hoofding «Rangorde en voorrang» van hoofdstuk I, de ondertitel «Gerechtelijke ambten en parketsecretarissen» toegevoegd.

§ 2. De artikelen 310, 311 en 312 van hetzelfde wetboek worden ieder aangevuld met het volgende lid:

«Parketsecretarissen:

De hoofdsecretaris;

De secretarissen-hoofden van dienst, naar orde van hun benoeming;

De secretarissen, naar dezelfde orde;

De adjunct-secretarissen, naar dezelfde orde.»

Art. 57

In artikel 310 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 58

In artikel 311 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 59

In artikel 312 van hetzelfde Wetboek wordt het woord «klerken-griffiers» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 60

Artikel 314 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«De hoofdgriffiers van de vrederechten en politierechtbanken volgen de vrederechters en rechters in de politierechtbanken van de rechtsmacht waarin zij

Art. 54

À l'article 304 du même Code, les mots «, le greffier» sont insérés entre les mots «ministère public» et les mots «ou le juge social».

Art. 55

À l'article 305 du même Code, les mots «, les greffiers-chefs de greffe» sont supprimés.

Art. 56

§ 1er. Dans la partie II, livre II, titre II, du même Code, est ajouté, sous l'intitulé du chapitre 1er «Du rang et de la préséance», le sous-titre «Des fonctions judiciaires et des secrétaires au parquet.»

§ 2. Les articles 310, 311 et 312 du même Code sont complétés par l'alinéa suivant:

«Secrétaires au parquet:

Le secrétaire en chef;

Les secrétaires-chefs de service, dans l'ordre de leur nomination;

Les secrétaires, dans le même ordre;

Les secrétaires adjoints, dans le même ordre.»

Art. 57

À l'article 310 du même Code, les mots «Les commis-greffiers» sont remplacés par les mots «Les greffiers adjoints».

Art. 58

À l'article 311 du même Code, les mots «Les commis-greffiers» sont remplacés par les mots «Les greffiers adjoints».

Art. 59

À l'article 312 du même Code, les mots «Les commis-greffiers» sont remplacés par les mots «Les greffiers adjoints».

Art. 60

L'article 314 du même Code est complété par l'alinéa suivant:

«Les greffiers en chef des justices de paix et des tribunaux de police prennent rang après les juges de paix et les juges au tribunal de police de la juridiction

benoemd zijn. Zij worden gevolgd door de griffiers-hoofden van dienst, naar orde van hun benoeming, de griffiers, naar dezelfde orde en de adjunct-griffiers, naar dezelfde orde.»

Art. 61

§ 1. In artikel 328, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «griffier-hoofd van de griffie» vervangen door het woord «hoofdgriffier».

§ 2. In hetzelfde artikel, tweede lid, wordt de woorden «of rechtbank, de griffier-hoofd van de griffie van» vervangen door de woorden «een rechtbank».

§ 3. In hetzelfde artikel, tweede lid, worden tussen de woorden «wordt daarin voorzien door» en de woorden «het hof» de woorden «de algemene vergadering van» ingevoegd.

§ 4. In hetzelfde artikel, tweede lid, wordt het woord «politierechter» vervangen door de woorden «algemene vergadering van de politierechtbank».

§ 5. In hetzelfde artikel, derde lid, wordt het woord «griffiersklerken» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

§ 6. In hetzelfde artikel, derde lid, worden tussen de woorden «een bepaalde griffie» en het woord «opdracht» de woorden «voor maximum zes maanden» ingevoegd.

§ 7. In hetzelfde artikel, vierde lid, wordt het woord «griffiersklerken» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

§ 8. In hetzelfde artikel, vierde lid, worden de woorden «zonder nieuwe eedaflegging» geschrapt.

§ 9. In hetzelfde artikel wordt na het derde lid het volgende lid ingevoegd:

«Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen kan de hoofdgriffier een opsteller of een beambte, die geslaagd is in de examens van kandidaat-griffier, opdracht geven tijdelijk het ambt van griffier uit te oefenen, dit voor een bepaalde en beperkte tijd en mits opgave van de reden van de opdracht.»

§ 10. Hetzelfde artikel wordt *in fine* aangevuld met het volgende lid:

«In alle voormelde gevallen is een nieuwe eedaflegging overbodig.»

dans laquelle ils sont nommés. Ils prennent rang avant les greffiers-chefs de service, dans l'ordre de leur nomination, les greffiers, dans le même ordre, et les greffiers adjoints, dans le même ordre.»

Art. 61

§ 1er. À l'article 328, premier alinéa, du même Code, les mots «greffier-chef de greffe» sont remplacés par les mots «greffier en chef».

§ 2. Au même article, deuxième alinéa, les mots «le greffier-chef de greffe de» sont supprimés.

§ 3. Au même article, deuxième alinéa, les mots «la cour, le tribunal» sont remplacés par les mots «l'assemblée générale de la cour, du tribunal.»

§ 4. Au même alinéa, les mots «le juge de police» sont remplacés par les mots «l'assemblée générale du tribunal de police.»

§ 5. Au même article, troisième alinéa, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints.»

§ 6. Au même article, troisième alinéa, sont ajoutés, *in fine*, les mots «pour six mois ou plus».

§ 7. Au même article, quatrième alinéa, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints.»

§ 8. Au quatrième alinéa du même article, les mots «sans qu'il y ait lieu à prestation nouvelle de serment» sont supprimés.

§ 9. Au même article est inséré, après le troisième alinéa, l'alinéa suivant:

«Lorsque les nécessités du service le justifient, le greffier en chef peut charger un rédacteur ou un employé lauréat des examens de candidat-greffier d'exercer temporairement les fonctions de greffier, et ce pour une période déterminée et limitée, à condition d'indiquer la raison de la délégation.»

§ 10. Le même article est complété, *in fine*, par l'alinéa suivant:

«Dans tous les cas précités, une nouvelle prestation de serment est superflue.»

Art. 62

Artikel 329 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

«*Artikel 329.* — Wanneer de hoofdgriffier, de griffiers en de adjunct-griffiers verhinderd zijn of zelfs wanneer er gevaar mocht bij zijn te wachten tot een griffier tegenwoordig is, kan de rechter zich als griffier een opsteller of een beambte van de griffie toevoegen. Bij gebreke van dezen is artikel 170, laatste lid, van dit Wetboek van toepassing.

Een nieuwe eedaflegging is overbodig.»

Art. 63

§ 1. In artikel 330, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt het woord «griffiersklerken» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

§ 2. In hetzelfde artikel wordt na het eerste lid het volgende lid ingevoegd:

«Voorafgaande bepaling is ook van toepassing op de hoofdgriffiers wat betreft de opdrachten in ministeriële departementen, in regeringscommissies, -instellingen of -diensten.»

§ 3. In hetzelfde artikel, tweede lid, dat het derde lid wordt, wordt tussen het woord «De» en het woord «griffiers» het woord «hoofdgriffiers,» ingevoegd.

§ 4. In hetzelfde artikel, tweede lid, dat het derde lid wordt, wordt het woord «griffiersklerken» vervangen door het woord «adjunct-griffiers».

Art. 64

In artikel 331 van hetzelfde Wetboek worden de laatste twee leden vervangen door de volgende bepalingen:

«De hoofdgriffiers, zonder vergunning van de eerste voorzitter van het hof, de voorzitter van de rechtbank, de oudstbenoemde rechter in de politierechtbank of de vrederechter van de rechtsmacht waaraan zij verbonden zijn.

De griffiers-hoofden van dienst, griffiers en adjunct-griffiers, zonder vergunning van de hoofdgriffier van de rechtsmacht waarin zij verbonden zijn.»

Art. 65

§ 1. In artikel 354, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «secretarissen», «adjunct-secretarissen» en «klerken-secretarissen» vervangen door «hoofdsecretarissen» respectievelijk «secretarissen» en «adjunct-secretarissen».

Art. 62

L'article 329 du même Code est remplacé par l'alinéa suivant:

«*Article 329.* — Lorsque le greffier en chef, les greffiers et les greffiers adjoints se trouvent empêchés ou même lorsqu'il y aurait péril à attendre qu'un greffier fût présent, le juge peut assumer, en qualité de greffier, un rédacteur ou un employé du greffe. À défaut de ceux-ci, l'article 170, dernier alinéa, du présent Code est applicable.

Une prestation nouvelle de serment est superflue.»

Art. 63

§ 1er. À l'article 330, premier alinéa, du même Code, les mots «commis-greffiers» sont remplacés par les mots «greffiers adjoints».

§ 2. Au même article est inséré, après le premier alinéa, l'alinéa suivant:

«La disposition qui précède est également applicable aux greffiers en chef en ce qui concerne les délégations dans les départements ministériels, dans des commissions, des organismes ou des services gouvernementaux.»

§ 3. Au deuxième alinéa du même article, qui devient le troisième alinéa, faire précéder les mots «Les greffiers» par les mots «Les greffiers en chef,».

§ 4. Au deuxième alinéa du même article, qui devient le troisième alinéa, le mot «commis-greffiers» est remplacé par les mots «greffiers adjoints».

Art. 64

À l'article 331 du même Code, les deux derniers alinéas sont remplacés par les dispositions suivantes:

«Les greffiers en chef, sans autorisation du premier président de la cour, du président du tribunal, du juge le plus ancien du tribunal de police ou du juge de paix de la juridiction à laquelle ils sont attachés.

Les greffiers-chefs de greffe, les greffiers et les greffiers adjoints, sans autorisation du greffier en chef de la juridiction à laquelle ils sont attachés.»

Art. 65

§ 1er. À l'article 354, premier alinéa, du même Code, les mots «secrétaires», «secrétaires-adjoints» et «commis-secrétaires» sont remplacés respectivement par les mots «secrétaires en chef», «secrétaires» et «secrétaires adjoints».

§ 2. In hetzelfde artikel, tweede lid, worden de woorden « van de griffiers, » geschrapt.

Art. 66

In de artikelen 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 403, 415 en 416 van hetzelfde Wetboek worden de vermelde titels telkens gewijzigd zoals aangegeven in artikel 2 van deze wet.

Art. 67

In artikel 381 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « de griffier » en « de secretaris » telkens vervangen door de woorden « de hoofdgriffier », respectievelijk « de hoofdsecretaris ».

Overgangsbepaling

Art. 68

De persoon die op het ogenblik van de inwerking-treding van deze wet het ambt bekleedt van hoofdgriffier, griffier, adjunct-griffier, hoofdsecretaris, secretaris, adjunct-secretaris, opsteller, beambte of bode en overeenkomstig de gewijzigde wetgeving in de voorwaarden verkeerde tot benoeming in een van deze ambten, blijft in de voorwaarden tot deze benoeming, met uitzondering van de in deze wet voorgeschreven dienstanciënniteit.

Hugo VANDENBERGHE.
Sabine de BETHUNE.
André BOURGEOIS.

§ 2. Au même article, deuxième alinéa, les mots « aux greffiers » sont supprimés.

Art. 66

Aux articles 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 403, 415 et 416 du même Code, les titres mentionnés sont tous modifiés dans le sens indiqué à l'article 2 de la présente loi.

Art. 67

À l'article 381 du même Code, les mots « le greffier » sont remplacés par les mots « le greffier en chef » et les mots « le secrétaire » par les mots « le secrétaire en chef ».

Disposition transitoire

Art. 68

La personne qui, au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, occupe la fonction de greffier en chef, de greffier, de greffier adjoint, de secrétaire en chef, de secrétaire, de secrétaire adjoint, de rédacteur, d'employé ou de messenger, et qui, conformément à la législation modifiée, remplissait les conditions de nomination à une de ces fonctions, continue de les remplir, excepté pour ce qui est de l'ancienneté de service prescrite par la présente loi.